

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 13.

Plymouth, Pa., d. 26 Kovo (March) 1902 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVII.

Rasiant apie permainymą adreso
butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norėsių pamatyti mūsų
aikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

Vienybe Lietuvniku

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztytis & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Printing in all modern languages.

Vienybe Lietuvniku

Išseina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
Į UZMARĘ.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitais nesistuncia, kaip tik per
MONEY ORDER, na registravotose gromatose
ant szito antraszo:

J. J. Panksztytis & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.

Plymouth, Pa.

Didžiausia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
krautuve visam mieste.

Star Drug Store.

Dooley and Co.

Mes laikome visokius daiktus kokie yra laikomi pirmos klasos aptiekoje.
Vaistus, chemizkus daiktus, kvepentį muilą, szukas (sponges) ir kitokius
prie prausimo daiktus dideliame pasirinkime. Ypatingai sutaisome viso-
kių daktarų receptus atsakancziausei.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

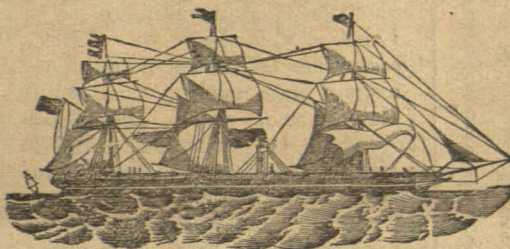
M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susiszekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str. PHILADELPHIA, PA.

Neikite pas svetimą, bet pas

V. G. Sava

„Saloon“ 13 S. Canal street,
WILKES-BARRE, PA.

Puiki degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.

Czia gauši pigiausias laivakortes ir
pigiai nusiųgi pinigus į visas svieto
dalis.

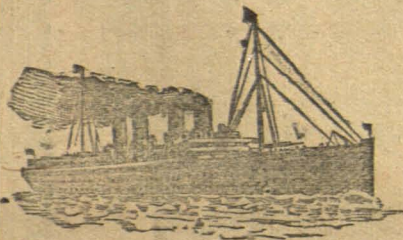
Užlaikau didžiausę krautuve Rėmų
krautuve ir pigiausiai parduodu kaip
visi, rėmų galima gauti visokio gat-
tunko dideliame pasirinkime dėl viso-
kių paveikslų, kalbu Lietuviszkai,
lenkiszka ir t. t. Podraugiai užlai-
kau ir visokius paveikslus kaipo
szventus ir kitokius. Mano adresas:

MORRIS BLOOM,
312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Paveikslas Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 colių ploczio, 24 colių
augzczio, ant puikios popieros, su
prisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vie-
nybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užsi-
tarnavusio tautieczio privalo rastisi
kiekvieno lietuvio namuose kaipo
papuszimas ir atminimas, kad tasai
tautietis per visą savo gyvenimą tru-
sė ant nusdos savo tautieczių ir tė-

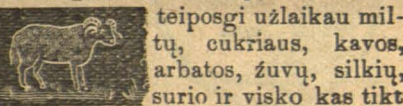
Parduodu Laivakorte ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigus į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus resztu) atlikimui reikalų su Maeko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigus ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergėtimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių daiktų. Jeigu
kurį atkeliavusį užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szauklasi prie mane, o aš jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bratė

Daugiau kaip
30 metus iszmegetintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas
F. A. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adzgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukti, deszrų visokių
galima gauti dideliame pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkų,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už pigesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adzgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

Daktarka Johanna Želviene.

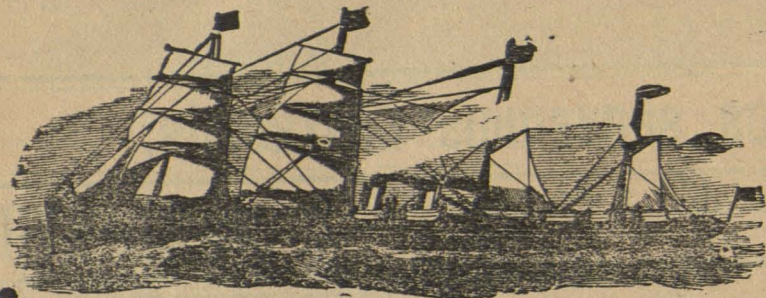
Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
kampo gyvenimo (moteris nelego) ir su.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
 Litewski i Polski **BANK**
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų. North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantorėje galite susiznekėti lietuviszkai ir lenkiskzakai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikiėtus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3 3/4 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir viszaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Krautuve Forniczin.

Czlonai gausite pigiausią visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komoda, kreses ir t. t. Kiekvienas sykj pas mus pirkes, atelina ir kita sykj susikalbėti galima visalp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve IR KARCIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir ska-
 aaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko
 pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
 Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Paro-
 dos už rupestringą, tei-
 singa ir artistiską isz-
 dirbimą.

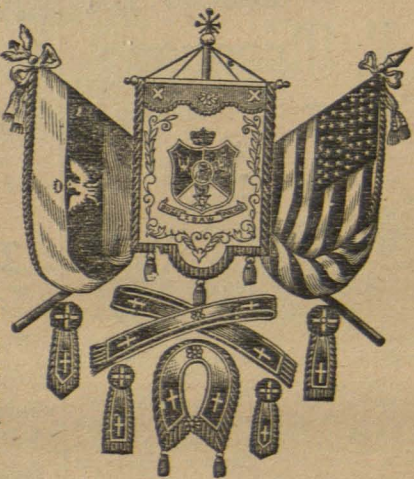

**KARUNŲ, SZARPŲ,
 KUKARDŲ, ROZETŲ,
 BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

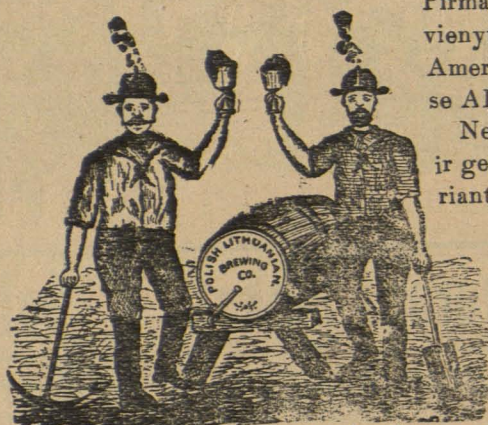
Turiu už garbę apreikszi guo-
 dotiniems Kunigams ir guodotin.
 Draugystėms, kad asz dirbu wi-
 sus augszciaus paminėtus daig-
 tus Pigiausei, Teisingiausai
 ir Geriausai, nes per 30 metų
 užsiimdama iszdirbimais įgijau
 geriausę praktiką ir dėl to galiu
 wiską padirbt pigiau ir geriau ne-
 gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuviszkas **BRVOCAS** Su-
 vienytose Valstijose Sziaurinė-
 Amerikos, kuriame iszdirba geriau-
 se **ALŲ PORTERŲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas isz grynų javų
 ir geriausių apfinių, norint ir ge-
 riant truputį užsilinksminti bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra
 jokių primaiszytų kvarbų nė
 prozky.

Todėlgi perkantieji ir par-
 davejai (karcziamnikai) visa-
 čs reikalaukite Lietuviszk

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius.

**POLISH--LITHUANIAN
 BREWING CO.**

DANVILLE, PENN., A.

**Apszvieta ir Mokslas
 už pigiause preke.**

Biblija arba Rasztas Szventas Seno
 ir Naujo Testamento, vokiskzas
 drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuviszkas
 drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksmimo
 Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuviszkas laikrasztis, nedėli
 nis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasz-
 tuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu
 tą viską draugia kaip yra augszciaus
 minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium
 neparduodu nieko isz szito suraszo,
 kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto du-
 du viena isz szitu trijų: 1 Vienybė Lietuvtikų,
 2 Lietuva 3 Lietuvis Kožnas pirkejas szios mano
 ofertos, turi tiesą paeiskirti sau vieną isz augsz-
 cziaus minėtu laikraszczių ir sykiu su steliunku
 tur dāneszt man laikraszcziio vardą.

Kas nenori arba negali atsisti pilnos sumos pi-
 nigu t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul szun-
 czia \$1.00, bet nemažians, o kitus \$4.00 damokė
 ant expreso priimdamas pirkini. O jeigu kas ne-
 iszsitinka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susi-
 deda su draugu per pusę, o abudu džianga isz pas-
 nandoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios pro-
 gos, nes szia oferta padariau tiktai vien dėlei ju-
 sy labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba re-
 gistravotai gromatui. Adresuokite sziteip:
M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.

Griaicziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

CHICAGO
 ST. LOUIS
 ST. PETERSBURG
 NEW YORK

**The HANDIEST AND BEST WAY TO
 HANDLE A PAN IS BY THE
 HANDLE.**

**and NEW YORK is the
 the PAN-AMERICAN EXPOSITION**

**Lackawanna
 Railroad**

For Information, Rates, etc., address
**289 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 108 ADAMS ST., CHICAGO,
 EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 28 EXCHANGE PLACE, N. Y.**
T. E. CLARKE, Gen'l Superintendent.
T. W. LEE, Gen'l Passenger Agt.
B. D. CALDWELL, Traffic Manager.

ADRESAI

Susivienyjimo L. A. virsz.

- Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
- Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
- Sekretorius — T. Astramskas,
 732 S. Front st. Philadelphia, Pa.
- Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.
- J. Kazakeviczia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
- K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Uzveizėtoju knygyno—V. Daukszys,
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Petropilėje, Lietuvoska susisulpiamoji draugystė įtaisė ant 6 dienos kovo vakarą su teatralizku perstatymu ir dainomis. Atlikta tapo komedija „Velnius spastuose“ iš 3 veikmių (paraszė Dvi Moters). Mylėtojų choras, diriguojant p. Juozui Pranaicziui, padainavo: „Už jurių-marelių“, „Po tėvuzėlio stiklo langeliu“, „Bepigu augti tam žuolėliui“, „Nepuski, vėjuzėli“ ir „Ei, didi, didi girios medeliai“. Viskam pasibaigus, prasidėjo szokiai.

— Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų kasierius p. K. Radzevyczius be reikalo užsipuola ant „Vienybės“ (12 „Tėvynės“ num.), buk ji „apvaginys“ p. Radzevyczių. Staciai neiszmanome, kam reikia ir ar pridera kraipyti svetimą mėsį ir svetimus žodžius. „Vien.“ atrado kasos atskaitoje neaiszkiaus dalykus ir jos priderystė buvo pagarsinti tai, nes jau ir be to vaiksščiojo kalbos, kurios būtų galėjusios tikrai užkenkti Rymo Katalikų Susivienijimui. Ne mūsų priderystė daboti to Susiv. reikalus, bet kas kaltas, jog pats p. Radzevyczius, garsindamas metinę atskaitą, nepadavė kokio nors paaiskinimo, kokį jis paduoda dabar? Tada nebūtų buvę nė sznekos apie tai. P. Radzevyczius, regimai ne perskaitęs „Vien.“ patėmyjimo, daro užmetinėjimus, ant nieko neparemtus. Kad p. Radzevyczius nematė mūsų patėmyjimo — aiszku iš to, jog jis kalba apie \$590,24, kad tuotarpu „Vienybėje“ buvo minėta tik apie \$538,04. P. Radzevyczius sako, turįs „receipts'us“ ir czekius: tai jo paties kaltė, jog neįtraukė jų į savo atskaitą. Jug szeip ar teip, reikia, idant rokundų galai susidurtų. Ir, ant galo, nieks nekaltino p. Radzevyczių nė už paslėpimą pinigų,

nė už ką kitą, tik reikėjo, kad dalykas būtų iszaiszkintas.

— „Vienybės“ ir „Lietuvos“ paraginimai ateivystės dalyke nedingo veltu. Isz daugelio vietų turime pranesimus apie nusiuntimą protestų priesz suvaržymą ateivystės. Isz Plymouth'o nuėjo ant kongresmano vardo 5 protestai; Scranton teipgi gražiai atsižymėjo, siųsdamas protestą nuo draugysčių vardo; „Lietuvoje“ iszskaitėme apie protestus Waterburyj ir Union City; netikėtai subrusdo tokios lietuvių kolonijos, kaip Hazleton, kuriame apsireiszkė pastebėtinus susipratimas ir atjautimas to reikalo. Vardan Tautiszko Lietuvių Susivienijimo Centralizskas Komitetas padavė platesnį protestą su iszguldymu dalykų stovio ir rezoliucijomis. Geistina būtų, kad isz visų vietų, kur buvo paduoti protestai, prisiųstų „Vienybei“ žinią apie tai.

Isz Lietuvos.

Atitarnavę kariumenėje teip prisitraukia maskolizskos dvasios, jog isz jų ta dvasia negreit iszgaruoja. Mažne visi buvusieji kareiviai Kretingos apygardos (Telszių pav.) ne szioja kepures su raudonais lankais. Zastartas Kveczių sodos tarnavo tiktai 2 mėnesiu, kaip namon parėjo jau yra 12 metų, nežino nė pulko, kuriame tarnavo; apie kalbą nėra ką ir sznekėt, bet lyg sziai dienai teneszioja kepurę su raudonais lankais.

Pas mus vieszpatauja didelis tamsumas — mažne pusė Kretingos vyrų nemoka nė maldaknygės paskaityt, o apie „Ukininką“ nė zinote nežino.

Kretingoje viduryje miesto ant turgavietės stovi parubežinių sargų cerkvė. Caro Mikalojaus dienoje buna czia parubežinių sargų paroda: nors ir pas mus kartais tose dienose pripuola szventė, bet musisz-

kiai, užvis buvusieji kareiviai, bėga žiuret tos parodos, pametę per paczias maldas savo bažnyčią; jaunos mergaitės ir tos drauge su vyrais žiopso ir gėrisi isz tos parodos.

Pilkas P.

Kratos. 17 d. lapkriežio buvo krata Tarpucziuos (ties paczia Senapile) pas sliesorių Juozą Ramonaitį, kuris dirba Bliudžiaus dirbtuvėj. Kratą darė 3 žemsargiai ir szaltyszius, bet ne Tarpuczių. Vyresnysis Senapilės žemsargys Stankevyczius, įėjęs į dirbtuvę, pasakė, kad atėjo jieszkoti szaudyklės (muszkietos) ir lietuviszkų popierų. Tuoj visi 3 žemsargiai ėmėsi už darbo. Ramonaitis, pamatęs tarp žemsargių paszalinį žmogų, užklauzė jo, kas jis per viens ir ko nori. Szaltyszius atsakė, kad jis esąs per kratą vaito vietininku. Tada Ramonaitis pareikalavo nuo jo ženkle, kuris liudytų, kad jis tikrai vaito siųstas; bet szaltyszius jokio ženkle neturėjo ir per tai iszmetė jį isz dirbtuvės. Tuo tarpu žemsargiai iszkasinėjo visus pamatus, iszgriozdė visus kampus, iszszluostė rąnkovėmis kalvės kamina ir cilindrio peczių. Iszkrėtė ir grinczią Ram., bet nieko nelaimėjo.

Griežlė.

Atsiszaukimai. Per Ražancavą Sziauliuose didelis meturgis. Szįmet buvo gražus, sausas oras; suvažiavo daugybė žmonių. Ant visų keturių kelių buvo per keletą viorstų nuo miesto iszlipdyti atsiszaukimai: „Kas turi ausis, teklaus“ ir kitokie, o lapeliai „Tėvynė pagelbos szaukias“ buvo prisagstyti ir prikabinėti ant medzių.

Garsas apie tai toli pasklido; žmonės pasakoja ir stebisi lipdytojų gudrumui: daugumas skaitė tik grįždami namon, todėl pasklido gandas, kad isz ryto tų popierų nebu-

vę, tik paskui atsiradę; ant beržų buvę raudoni atsiszaukimai, o ant eglių ir puszių — balti, mat, kad geriau galima būtų užtėmyt. *Sziaulietis.*

(Isz „Ukininko“)

Valymas kalbos (Vilniaus gub.) Stakliszkų giedoriai garsus yra aplink gerais balsais ir gieda teip, kad net klausyti miela, tik labai sutarszyta kalba. Kas žingsnis sutiksi lenkiszkus žodžius: *macnas, nesmiertelnas, uradzojus, pamaczie, patieszytoja, cziesas* ir tt. Dabar jie iszmeta tuos visus žodžius, o į jų vietą sako grynai lietuviszkus, kaip kalbėjo Keistutis, Vytautas, ir gieda: „szventas tvirtas, szventas nemirsztantis“. Nors dar liko daug svetimų žodzių, bet iszmingingi giedoriai žada juos visus iszvesti. Darbas eitų greicziau, kad nesiprieszintų giedorius J. ir giedorė S. Jiems labiaus patinka lenkystė, ir gi visi žodžiai, panaszus į lenkiszkus: „tegul bus po senovei“, — sako jie. — Kada-gi susiprasit?

Zakristijoną teippat turime iszgamą. Kada jį, kelis metus atgal, pargabeno klebonas isz Žemaiczių, tai jisai lenkiszškai visai nemokėjo kalbėti, o dabar apsivedė su lenkaite, už kraitį gavo žemės szmotą ir namus ir lietuviszkai nebenori jau kalbėti. Ant visų-gi brolių artojų lietuviszkų zakristijonas mūsų žiuri iszaugszto.

Vyrai Stakliszkėnai, neniekykit savo kalbos, lenkbernius vykkit isz savo parapijos lauk!

Punioje ir Butrimonyse teippat giedoti pradėjo „tvirtas, nemirsztantis“ — acziu už tai klebonams: kunigams Pakszciui ir Czelkiui. *Gerulis.*

(Isz „Naujienos“)

Politiszkos žinios.

Amerika.

Vienu kurtu atsitiko sviete du dalykai, nuo iszriszimo ku-

rių prigulės, rasi, ne vienos tautos likimas.

Pietinėje Afrikoje burai 23 kovo nusiuntė keturis delegatus pas vyriausią anglų vadą gen. Kitchenerį, idant pradėti tarybas apie užbaigimą karės. Šių sykių galima tikėtis, kad burų norai išsipildys ir praliejimas kraujo pasiliaus.

Kitas atsitikimas daug svarbesnis: lengvai galima tikėtis žinios apie apszaukimą karės tarp Rusijos ir Anglijos. Klausymas pastatytas labai asztriai. Anglija neseniai suėjo į sanarą su Japonija apgynimui bendrių reikalų Rytinėj Azijoje; kiteip sakant, kad neduoti Rusijai tų įsivieszpauti. Iš tos priežasties Rusija, iš vieno su Prancuzija, nusiuntė Anglijai diplomatišką notą, kurioje stacziai sako, kad neduos kisztis į savo reikalus Rytinėj Azijoje. Niekad teip asztriai paraszytos notos vieszpattytės viena kitai nesiuntė. Jei Anglija neatsakys ant to apszaukimu karės, tai ji parodys, kad ji visai silpna.

Dalis darbu.

Boston, Mass. Pastutinės žinios pranesza, kad iš 20 tukstanczių straikavusių krovikų ir vežėjų jau tik 300 nestojo į darbą. Straikas pralaimėtas.

Jefferson City, Mo. Vyriausias valstijos sudas, savo nusprendime, kur tik viens balsas prieszstaravo visiems sudzioms, pripažino labai svarbų darbininkų susivienijimams nutarimą: kad taikos (equity) sudzios neturi tiesos uzdrausti darbininkų organizacijoms pakelti boikotą priesz pramonininkų korporacijas. Sudo nusprendimas skamba labai puikiai: „ką butų verta liuso žodžio tiesa, jei darbininkų unijoms nebutų pavelyta parodyti svietui žodžiu, rasztu arba spauda nukęstas arba laukiamas savo

skriaudės ir butų uzdrausta stengtis su kitų žmonių pagelba, be priedartos, nustumti nuo savęs visas neteisybes?”

Boston, Mass. Czia galima tikėtis naujo straiiko — aludarių darbininkų; 1500 darbininkų reikalauja įvedimo nuo 1 balandžio 8 valandų dienos darbo prie senosios mokes ties; kita darbininkų dalis, kaip kurėjai, krovikai ir t.t. teip gi pareikalavo palengvinimų.

Unijos ir trustai.

Szios dienos turi didelę svarbą visiems darbininkams: ant peilio aszmens pastatytas klausymas: ar darbininkų unija, jos tiesos ir jos įstatymai bus pripažintos iš turtinczių pusės. Rodos, keista butų ir kalbėti apie tai, kad darbininkų susivienijimai neturėtų buti pripažinami. Bet teip yra. Pernai, kada kietosios anglies apyrubėje, Pensylvanijoje, darbininkai buvo besiruoszią į didelį straiką, kasyklių savininkai nuramdė straiką tokiu pažadėjimu: jei „United Mine Workers” susivienijimas per vienerius metus nekels visuotinių straikų ir pildys tuos sutarimus, kuriuos padarė tarp savęs kasyklių savininkai su unija, tai kompanijos pripažis uniją nž „legalizšką” (?) ir tuluose reikaluose pasiduos taikos sudui.

Praslinko metai. Iš kietųjų anglių apskriczio (1, 7 ir 9 distriktai) susivažiavo delegatai į Shamokin, Pa. Delegatų susirinko 650. Pakvietus į darbininkų konvenciją kasyklių savininkus, jie atsakė, nenorį turėti nėjokių reikalų su darbininkais ir paczios unijos ne pripažisštą! Teip kompanijos pildo savo pažadėjimus.

Prie tokių sąlygų prasidėjo Shamokin'e angliakasių konvencija 18 kovo. Darbininkų padėjimas toks: kietosios anglies distriktuos dirba 144 tukstancziai darbininkų, iš kurių

tik 2,880 nepriguli į uniją; pinigų savo kasoje tie trys distriktai turi \$400,000. Iš viso toje unijoje yra 232,289 darbininkų, bet dirbantieji prie minksztų anglių susitaikė su kompanijomis ir į straiką negali stoti. Ar yra sutarimas su kitomis unijomis — sunku žinoti. Nekuriuos laikraszcziuos buvo minėta, kad žada savo pagelbą unija „Federation of Labor”, stipriausia darbininkų organizacija, turinti 950,000 sąnarių.

Apart pripažinimo unijos, jau iš anksto buvo nutarta pareikalauti 8 val. dienos darbo, pakėlimo mokes ties nuo 1 balandžio, įstatymo naujos užmokeszčių toblyczios ir tulų pagerinimų paties darbo sąlygose.

Jei darbininkų unija dabar apsileistų kompanijoms, tai ji pražudytų pati savę.

Jei unija nestotų dabar į kovą su kapitalistais, tai ji išszadėtų tiesos gyventi ir pati sav paraszytų smerties dekretą. Tą geriausiai suprato mūsų apielinkės delegatai, kurie stacziai pritarė straikui.

Konvencija pasibaigė 24 kovo, panedelyje; jos nutarimų tuotarpn negarsina, bet tikrai žinoma, kad jei kompanijos nepriims unijos reikalavimų, bus apszauktas straikas visoje kietųjų anglių apyrubėje.

Iš Amerikos.

Kaip kam.

Elizabeth, N. J., moters laiko „novennas” į Szvencziausią Panelę Mariją, idant išzmelsti tenykszczioms merginoms vyrus. Tai tav ir sveikas yankiuczių protas!

Vėl sveczias.

Pasisekus princui Henrikui rasti gražų priėmimą Amerikoje, pats kaizeris Vilius išszitarė, turįs palinkimą atkeliauti į Washingtono žemę. Tik jis gailisi apleisti ant teip ilgo laiko savo szalį. Mat, jam ro-

dosi, kad be jo Vokietija neiszgyventų nė keliolikos dienų.

Kiek Chicagoje lietuvių.

Zinios apie lietuvių skaitlių Chicagoje labai netvirtos; o butų žingeidu susekti, kaip išz tikrųjų yra. P.Jr. Jonas savo knygoje „Lietuviai Amerikoje” (147 pusl.) paduoda tokias žinias: patys chicagiecziai 1895 m. per laikraszczius gy-rėsi, esą jų tų 10,000; bet autorius netiki tam ir apskaito lieuvius ant 5,800 ypatų. Mūsų korespondentas p. J. K. (10 „Vien.” num.) tvirtina, Chicago pereinanti apsigyvenusių tų lietuvių skaitlium patį Shenandoah. „Gazeta Katolicka” (num. 12 szių metų), paduodama žinias, surinktas protestantiszkų pastorių, mini tik apie 1,530 lietuvių, vienog to laikraszcziuo redakcija pati nuo savęs patėmyja, kad tas skaitlius stacziai per žemas. Beje, p. Jr. Jonas yra paminėjęs apie sulenkėjusią Chicagos draugystę „Towarzystwo Narodowe Litewsko-Polskie, Rzymско-Katolickie, bratniej pomocy króla Władysława Jagiełły” (įsteigta 1898 m.) Prie tos draugystės prigulį vieni lietuviai, bet jos įstatai raszyti lenkiskai ir susirinkimuose vieszpataujanti lenkiszka kalba, o dar teip asztriai, jog už vartojimą lietuviszkos kalbos uždedą bausmę. Ar gi isztikrųjų tokią baltvarnę galėtų tų buti?

Kiek prapunta, o kiek suvalgo.

Lankantės New Yorke princui Henrikui, milijardieris Prierpont Morgan užtaisė pasavę užkandį princui ir tiems, kurie apie jį tupinėjo; pusrycziai, kurie tęsėsi 20 minutų, kasztavo \$20,000; tai gi į vieną minutą svecziai praputo po tukstantį dolerių. Tas pats Morgan sako, kad darbininko szeimyna gali gražiai iszmisti už penkioliką centų

ant dienos.... Darbininkai tankiai parsieina ir be Morgano rodos misti už keletą centų ant dienos.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Baltimore, Md. Lietuviszka teatraliszka draugystė parengė ant 4 d. Kovo tautiszka apvaikszeiojimą paminėjimui numetimo baudziavų.

Susirinko vyrų ir moterų apie 800 ypatų ir visi pažymėtinai dorai elgėsi. Atidarius susirinkimą pirmsėdžiui A. Karaliui, tapo perstatytas ant pirmo kalbėtojo N. Raczinskas. Jis savo prakalboje nurodė netikusią caro valdžią, dėl kurios mes turėjome, apleidę tėvynę, keliauti į svetimą šalį. Toliaus, nupeikė pasididziuojanczius lietuvius, kurie, pramokę kiek angliszka, nenori kalbėti lietuviszka. Pagaliaus kvietė risztis visiems į kruvą, remti vienas kitą ir lavintis politikoj.

Toliaus Marijona Kabaszinskienė deklamavojo eiles „Lietuva“.

Kun. V. Dilionis savo prakalboje aiskiai parodė, kaip didelė meilė randasi kiekvieno szirdyje link tėvynės, kad nepaisant ant teip didelio lytaus, susirinko toks didelis tautiecių buris. Toliaus aiskino, isz ko prasidėjo baudziavos, kaip kunigai ir ponai elgėsi su baudziauninkais ir kokį įspudį baudziavos padarė ant lietuvių dvasios. Priminė, kaip Radvila norėjo lenkus iszvyti isz Lietuvos, bet jau buvo per vėlu; kaip popiezija siundė kryziokus ant lietuvių, ypacz Innocentas V, sakydamas: „jei užmuszi tėvą ir motiną, tav dovanosiu, — tik eik su kryziokais muszti lietuvius pagonus“. Toliaus jis privedė faktiszkus nurodymus, kaip sziaadienyksztė rymiszka kunigija nesusisgrybdama gąsdina pragaru ir traukia isz tamsių žmonių sav naudą. Nurodė

kaip kitkart lietuviai buvonus ir darbsztus, kad juos tada visi pažino, o sziaadien, kovodami tarp savęs, užmirsztą apie tikrą teisybę ir meilę. Todėl kvietė pamesti neapykantą tarp savęs, o pradėti dirbus ant tėvynės ir apszvietos labo.

Amelija Žalnieraicziutė deklamavojo „Lietuvos vyrai! mes neatbokim“.

Marijona Kabaszinskiutė deklamavojo: „O, Lietuva mylimoji, kur pragaiszo dienos tavo“.

Vincas Nagurinautskas kalbėjo apie numetimą baudziavų ir parodė, kad jos yra tik pusiau numestos: nuo ponų atsivalnyjom, o kunigija ir sziaadien sėdi ant sprando. Jis privedė, kaip Lietuvos kunigaikszciai Gediminas ir kiti, budami galingais, nepersekiojo užimtų krasztų, bet duodavo jiems tikėjimiszka liuosybę. Nurodė, kad lietuviai vedė kovą ne tik su Rusais, Vokiecziais ir lenkais, bet jie turėjo kovą su Rymo valdžia ir su kryziokais. Todėl už nužudymą Lietuvos daug kalta Rymo kunigija, kuri, užmirszdama Dievo prisakymą: „mylėsi artymą, kaip pats savę“, siundo savo tamsius pasekėjus ant mūsų tėvynės. Taigi ragino, kad pamestų netikusius vadovus, o jieszkotų tikrų.

Pagaliaus ragino remti geras draugystes, ypacz teatraliszka, kuri dar tik metai kaip įsikurus, o jau daug truso yra padėjus pakėlimui lietuvių dvasios; teipgi „Tėvynės Mylėtojų Dr-tė“, kuri siunczia aukas net į tėvynę; lygiu budu kooperatyviszka dr-tė, kurios siekiu yra pakelti tautiecius medegiszka, o tą syk busime galingesniais.

Ant galo, Antanina Žalnieraicziutė deklamavojo: „Motina mūsų, Lietuva mieliausia“. Kaip kalbėtojai, teip ir deklamatorės pilnai užganėdino klausytojus, kurie savo jaus-

nus iszreiskė delnų plojimu.

Vincas.

Mt. Carmel, Pa. Nors szioje apielinkej lietuvių randasi skaitlius nemažas, bet jie prie visuomeniszku tautiszku mūsų darbų menkai yra prisidėję. Priežastis, viską trukdanti, yra ta, kad Mt. Carmeliecziai nesutinka savo nuomonėse, nors toki dalykai visuomeniszkuose reikaluose neturėtų rasti vietos. Kaltė puola per vis ant tų, kurie viską aiskina isz atbulos pusės: viena isz žymesnių sziaadien kovų czia yra vedama tarp czionyksztės „Lietuvių Citizens“ draugystės. Suerzinti draugystės sąnariai teip toli nužengė, kad negalėdami sutikti savo pažiurose, pasidavė į valstijos teisdarystę. Su piudytoju lietuvių yra buvęs czionyksztis lietuvių vadovas, kuris vėliaus, pametęs savo darbo vaisius, isz czia prasiszalinio. Žinoma, sziaadien isz lietuvių nesutikimų pasinaudos anglai, visas draugystės sutauptas per keliolika metų turas nuskambės į besoczių advokatų kiszenių. Kiek man teko nžtėmyti, tai MtCarmel yra gera tautiszka dirva, tik reikia, kad sumanus geras tautietis tarp czionykszczių lietuvių pabertų sveiką sutaikinanczią sėklą, kuri augdama atnesztų isztikro mūsų tautai naudingus vaisius. Lankantės man czia, sziaame laike susitvėrė tautiszko mūsų Susivienijimo kuopa isz penkių sąnarių ir reikia tikėtis, jog trumpam laike jos sąnariai keleriopai pasidaugis. Dauguma lietuvių turi ant mislies atidėlioti prisiraszymą, laukdami ateinanczio seimo, kuris atsibus geguzio mėnesyje. Butų linkėtina, kad kuopos ir draugystės, kurioms rupi mūsų tautos gerovė, siųstų kiekviena pagal savo iszgalę kuodaugiaus į seimą reprezentantų ir tai iszmintingesnių vyrų, kad suvaziavę rimtai apsvars-

tytų Susiv. ir visų lietuvių reikalavimus. Tokiu budu, pastumėtų mūsų tautos reikalus sparcziu žingsniu į pryszakį. Prabėgęs ir ateinantis Susivienijimo seimas priguli prie svarbesnių mūsų istorijoj; už taigi reikia tikėtis, jog suvaziavę mūsų tautos perstatytiniai atliks naudingus darbus; sutraukdami visus vienos motinos vaikus į vieną didelį kupstą.

Keleivis.

Hazleton, Pa. Liudna yra žiurėti į sunkų mūsų tautos padėjimą po rusiszku jungu; bet daug nesmagiaus matyti paczioje mūsų tautoje tokius vadovus, kurie, rodos, velyja lietuviams ne daugiau gero, negu sziaurės meszkorius. Maskoliaus užduotis yra spausti žmones mokestimis, laikyti tamsybėje ir už mažiausią prasikaltimą priesz carą ir jo budelius tremti į tolymas szalis arba kankinti kalėjime. Czia ta pati: dvasiszkiems mūsų vadovams rupi, kad laikyti neapszviestus ir mažiaus apszviestus savo brolius tamsybėje ir dvasiszkoje slogoje; į vietą parodyti kelią į apszvietimą — jie rodo kelią į dvasiszka ir asabiszka prapultį. Negana to: matydami skriaudžiamus savo penėtojus, jie ne pirsztu nebakstelia, idant eiti jiems su roda ir pagelba.

Teip yra maž ne visur, kur gyvena lietuviai. Dabar visas kunigų atszalimas savo avelių reikaluose apsireiskė stacziai nedovanotinu budu. Kada žiaurus užmanymas apie apsunkinimą ateivystės gresia pavesti mūsų brolius tėvynėje neaprubežinotai cariszka terionijai; kada akla užstumia paskutines duris, per kurias lietuviszkoji tauta dar galėjo turėti susineszimą su kitomis svieto dalimis, — kunigai ne asabiszka, ne per savo laikraszczius („Tėvynę“, „Žvaigždę“) nepadarė ne mažiausio žingsnio, idant pagelbėti vi-

suomenei atlikti savo priderystę. Jie nėra ant to nepaiso, kad uždarius ateivystės vartus, jų parapijos į trumpą laiką sunyks, o podraug ir auksiniai dievaicziai užgniausz gausybės ranką ir paliks savo garbintojus be palaiminimo. Tada išsipildys biblijos žodžiai: „tę bus verksmas ir dantų griežimas“.

Ir mes, Hazleton'o lietuviai, nesulaukdami dvasiško savo tėvelio paraginant į darbą, priversti buvome patys be vadovo šokti prie darbo. 9 d. Kovo įprasžėme savo kleboną, kad per pamokslą paaiskintų žmonėms tą svarbų reikalą. Prabaszčius išpildė mūsų prasžymą, už ką visi Hazletono lietuviai isztaria szirdingą padėkavonę.

Tuoj po miszparų susirinko mitingas, ant kurio nutarta kuosmarkiaus užprotestuoti priesz tokius užmanymus, kurie dar labiaus suvaržytų ateivystę. Paraszymui protesto buvo paskirti trys vyrai: T. Kupstas, J. Valinczius ir M. Dulinckas, kurie paraszė 13 Kovo protestą ir surinko 237 paraszus isz tarpo valstiezių ir 460 paraszų ne valstiezių, tik szeip lietuvių. Protestas nusiųstas mūsų senatoriui, į Washington'a, D. C.

Hazletoniečiai iszpildė be niekeno pagelbos savo priderystę ir iszpildė ne blogiausiai. Ar teip padarė ir kitų miestų lietuviai? *Hazletonietis.*

Toluca, Ill. Su džiaugsmu galiu praneszti keletą linksmytinių isz mūsų miestelio. Susivienijimo Lietuvių kuopa skaito 20 sąnarių, bet tikimės turėti daug daugiau. Szv. Jono Kriksztytojo draugystė turi 52 sąnariu, o Nepriegulmingas lietuvių politiszkas kliubas susideda isz 60 sąnarių — pilnų valstiezių; visi darbuojasi isz vieno ir gražiam sutikime, kad net linksma žiūrėti. 15 Kovo šių metų, ant

Marshall pavieto metinio susirinkimo, mūsų tautietis p. Jonas Kazlauckas perstatytas kandidatu į mokslinyczių globėjus (school trustee) ant republikonų tikieto. Kliubas ir pavieniai lietuviai labai rūpinasi, kad mūsų vientautis gautų kuodaugiausiai balsų, nes kaipo geras žmogus, to užsipelno. Balsavimai paskirti ant 1 balandžio ir mes tikimės turėti paspirtį nuo paczių yankee'ų, tarp kurių yra nemažai prielankių lietuviams.

Už vienybę ir sutikimą — garbė Tolucos lietuvsams!

Al. Zaturskis.

Gilberton, Pa. 8 Kovo, 10 val. vakare, 2 varde, elektriszkas karas suvažinejo Ignotą Bucevyczių. Velionis paliko naszlę ir du vaiku. Jis prigulėjo į dvi draugystes (valstiecių): karaliaus Jagėlos ir Algirdo; teipgi buvo įsiraszęs į uniją, dėlto laidotuvėse dalyvavo, kaip abi draugystės, teip ir vietinė unijos kuopa (local) N 1320. Ant laidotuvių (12 Kovo) buvo suvirsz trys szimtai žmonių. *A. Markevyczius.*

New Britain, Conn. Czianykszczių lietuvių jaunuomenė sutvėrė naują draugystę, po vardu „Apszvieta“, ir kartu įsteigė knygyną, į kurį žada (savo laiku) parsitraukti visas lietuviszkas knygas ir laikraszczius. Dabar, norintis prigulėti prie draugystės, gali įstoti kiekvienas, užsimokėjęs 50 centų; tolesniu laiku žada draugystė įstojimo mokeszį padidinti. Szuo laiku yra prisirasziusių per 40; draugai stengsis įtaisyti teatraliszkus perstatymus, dainų vakarus ir kitus tam panaszius mėginimus, dėl palinksmavimo ir iszlavinimo szvelnesnių jausmų pas tautiecius. Apsimė apie tai ruosztis p. Juozas Kovas, neseniai į tą miestą atvykęs. Draugystės virszininkai tapo iszrinkti: prezidentu V. Alks-

ninis, sekretorium J. Kovas, kasierium V. Mykalonis. Užziūrėtojais knygyno: P. Dievokaitis ir J. Gerdauskas. Marszalka: J. Malaszka.

Teipgi ant 10 dienos Geguzio nutarė balių, ant kurio bus perstatyti keli labai juokauni szuipiniai isz pobudzių dabarnykszczių gyvenimo. Tie dalykai bus loszti pirmu kartu ant lietuviszkų balių; apart to ir dainuos, ir prakalbos bus tautiszkos, ir kelios juokaunos.

Komitetas.

Girardville, Pa. Ir vėl pavandenys isz naujo apsėmė vietines anglies kasykles; kitos jau nedirbs per visą amžį. 28 vasario lijo smarkus lietus per kiaurą dieną; upelis, kurs bėga isz kasyklių, apsėmė mūsų miestelį, tik dar gerai, kad dieną, — tai nors niekas neprigėrė. Už tai turto pražuvo daug: žmonės isz žemesnių vietų persikėlė į augsztesnes, pametę namus ir turtą. Visą pragaisztį skaito ant \$200,000. Kas dabar žmogui — vargdieniui tą atlygis? Girdime kunigus sakant: „bausmę siunczia Dievas: szaukis prie Jo, tai atlygis!“ Vienog, kodėl nėra vieno turtincziaus rumų neužliejo? Ar-gi tik vargdieniai — darbininkai teip nusidėję, kad juos tik vienus dangus koroja? Visur ir visada nukenczia tik darbininkai ir kiti pavargėliai, o pralobusius isz darbininkų prakaito „ponus“ pati religija iszteisina, sakydama: „kam Dievas davė, tegul turi“. Žmonija neranda niekame teisybės, nors Dievas visiems vienaip paskyrė žemę ir jos turtus.

Jonas Banis.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Boston, Mass. Centraliszkas komitetas Susiv. L. A. pagarsino 11 „Vienybės“ num. apie vietą ir laiką busianczio Seimo.

Vietinis komitetas, paskir-

tas rengimui minėto seimo, nuo savęs meldžia draugystes ir kuopas isz anksto rinkti delegatus, įduoti jiems savo nutarimus ir užmanymus, teip kad viskas būtų savo laike parengta.

Seimo programa bus pagarsinta savo laike „Vienybėje“ ir kituose laikraszcziuose.

Delegatams užsteliuotas puikus Hotelis vadinamas „Castle Square Hotel“, kur randasi puikus rumai, smagiai įtaisyti.

Guodotinos draugystės isz aplinkinių miestų teiksias dabar ant savo susirinkimų apsvarstyti ir pagelbėti apvaikszczioti tas teip lietuviams svarbias dienas, nes tautiszko seimo lietuviai turbut neturėjo nuo Lublino Unijos. Oficialiskus užpraszymus gaus trumpame laike. Teipogi yra meldžiami visi tautiečiai (pavieniai), pributi ant to apvaikszcziujimo.

Jeigu delegatai arba szeip sąnariai Susiv. turėtų kokius nors reikalus arba užklausimus, teiksias atsiszaukti ant šių adresų (bent ant katro):

Fr. Mockevyczia,
212 W. 4-th str.

N. Gendrolis,
291 W. 4-th str.

So. Boston, Mass.

Teiksias ir kiti lietuviszki laikraszcziatai atkartoti szį atsiszaukimą.

Vardan komiteto rengimui Seimo,

A. Ramanauckas,

10 Henderson str.

Somerville, Mass.

Forest City, Pa. Tautiszko Susivien. kuopa N. 2 atliko 16 kovo susirinkimą, ant kurio buvo apsvarstyti kuopos ir Susivien. reikalai. Surinkta teipgi kvartalinė mokesztes, pripuolanti ant balandžio mėnesio; naujai prisiraszė 4 sąnariai. Butų, be abejonės, daugiau prisiraszė, jei lytus nebutų papainiojęs susirinkit

datigeliui kitų tautiečių. Vienog, kuopa, matydama, kad ir pas mus lietuviai pradeda geriaus supracasti savo reikalus, nutarė szaukti susirinkimus kas mėnesį. Sekamas susirinkimas užszauktas ant 31 kovo, 7 val. vakare, pas p. J. Szulckį, N. 418 R. R. str.

Tai-gi kviečiame visus draugus neaplenktinai susirinkti paskirtą laiką, nes reikės įvesti tvirtą davadą kas link mėnesinių susirinkimų. Bus apsvarstomi ir kiti dalykai, reikalingi kuopos ir visuomenės labui. Užpraszone dar neįsirasziusius tautiečius ir tautietes atlankyti tą susirinkimą ir, jei atsiras noras, prisidėti prie mūsų kuopos.

Prigulėjimas prie Susivienijimo iszeis ant jūsų paczių naudos. Žinote, broliai ir sesers, kad visí mes dirbame pavojingus darbus, kur kas valandą gali isztikti mus netikėta nelaimė; mūsų uždarbis menkas ir isz jo mes negalime sutaupyti nieko. Ką-gi paliksime, atsitikus nelaimėi, savo naszlėms ir vaikams? Prisiemykime praszaliečiams: jie, kad ir vargingai gyvena, bet kiekviens isz jų turi apsaugoję savo gyvastį ir numirdamas palieka sziokią-tokią paszelpą pacziai ir naszlaicziams, kurie paskui turi isz ko ir mokslą iszeiti. Mūsų apsaugojimu yra — prigulėjimas į tautiszka mūsų įrėdnę — Susivienijimą. Norint apsaugoti gyvastį tam tikrose kompanijose, reikia brangiai mokėti, o pavojingai dirbanczius ne visada nė priima. Mūsų-gi Susivienijimas, kaip tautiszkas, glaudžia po savo sparnais visus lietuvius be atskirties, o mokeskis yra teip menka — du doleriai ant metų, — kaip nėjokioje kompanijoje negali buti. Be to dar su laiku, augant Susiv. izdui, bus pakelta posmertinė.

Kitose vietose mūsų broliai tą viską suprato ir kitur kuopos tarpsta ir bujoja. Ar-gi

mes vieni turime pasilikti užpakalyje, skriausdami patys savę? Ne, broliai, laikas ir mums supracasti, laikas eiti drauge su kitais tautiečiais vienu keliu į laimę ir gerovę.

Susivienijimas perleido sunkias audras pereituos metuos, bet dabar jis tvirtas ir stiprus: pasirodė, jog ne tą galybę, kur pinigai, bet tą, kur teisybė. Nors mūsų sunkiai sukrauti skatikai pateko į kitų rankas, bet jie tirpsta, kaip sniegas, kad tuotarpu mūsų Susivienijimas auga akyse ir iszkils į milžiniszka: į keletą mėnesių sąnarių skaitlius pasiekė jau 1,500, — tiek daug niekad dar Susiv. neturėjo nuo pat savo prasidėjimo.

Ir mums, Forest City lietuviams, pridera stengtis padidinti tą skaitlių dėl savo paczių naudos. *Komitetas.*

Pittsburg, Pa. Ant suszaukto 16 kovo susirinkimo, vietinė Susivienijimo kuopa nutarė siųsti į seimą du delegatu: M. Urlakį ir S. Dominaitį. Visi draugai užsimokėjo už II ketvirtmetį, o isz naujo prisiraszė 5 sąnariai.

Žiurint į lietuvių krutumą, galima tikėtis, jog busiantysis seimas viską suves į gerą tvarką, ko Susivienijimas nuo seniai jau reikalauja.

Sąnarys *S. Dominaitis.*

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Bridgeport, Conn. 15 kuopa:

Petras Petraitis
Juozas Dulbis
Augustė Utupiutė
Petras Bezgėla
Marė Bezgėlienė

Edwardsville, Pa. 1 kuopa:

Pranas Burba
Antanina Burbienė
Motiejus Slavėnas
Marcelė Slavėnienė

Shenandoah, Pa. 23 kuopa:

Raulas Balandis
Jonas Grebliauckas
Vincas Navickas

Jieva Juraitienė
Marė Kijauckienė
S. Boston, Mass. Traidenos
32 kuopa:

Juzė Leliaszienė
Elizabethport, N.J. 3 kuopa:

Kazys Jurkus
Marė Jurkienė
Pranas Virvicz
Povylas Mastauckas
S. Boston, Mass. 43 szv. Kazimiero dr.

Motiejus Deltuva
Petras Kuczinskas
Antanas Ramanauckas
Vlad. Žakszevskis
Juozas Svirbalius
Scranton, Pa. 30 kuopa:

Kazys Žurskis
Franas Jurkevyczia
Kazys Szunskis
Pittsburg, Pa. 40 kuopa:
Juozas Valantinas

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

„T. M. D. kuopoms“.

Rudenyje, pasibaigus rinkimams, tapo pagarsinta, jog centraliszkas komitetas vėliaus pagarsis apie nekuriuos reikalus, kas atsieina T. M. D., bet nekurie dalykai teip ilgai užsivilko, kad vos dabar tą galima atlikti, nes niekas teip netrukdo, kaip susiraszinėjimai, kadan-gi tame pacziame reikale parsieina po keletą laiszku raszinėti, atsakymo, labai tankiai, ir keletą sąvaiczių laukiant.

Daug reikėjo sugaiszuoti, kol tapo užbaigta su literatiszkuoju komitetu, vieniems isz rinktiems sąnariams stacziai neapsiimant, kitiems kitur iszsikėlus, arba jau kitus urėdus Draugystėje užimant, bet didžiausias negerumas tai buvo surasti knygių. Prasidėjus rinkimams, gražios atminties N. Olszinskas praneszė, jog jam daktarai liepė į kitokį klimatą persikelti, todėl knygiumi buti negalėsias. Pagarsinti apie tai kuopoms buvo jau

per vėlu, nes kitos jau buvo susirinkimus atlikę, kitų jau vis buvo užszaukti. Pasitikėjome, jog knygių pasiliks p. Makauckas. Jis buvo raszęs apsiimsiant, jeigu jau nieks kitas nesiras, bet vėliaus stacziai atsisakė. Pradėjus teirautis, kas apsiimtų T. M. D. knygių buti, tame senasis knygius N. Olszinskas numirė ir radosi nauja kliutis, nes ilgą laiką visai nebuvo galima dasizinioti, kaip tą su knygomis yra. P. V. Dagilaitis, kurį a.a. Olszinskas Clevelando kuopos vardan buvo pasiulyjęs ant knygiaus, teip gi neapsiėmė. Galiaus knygių pasiliko Dr. Johanna T. Želvienė, kampas Centre Ave. ir Church gat., Plymouth, Pa. Knygos, N. Olszinskui mirus, buvo pergabentos pas p. V. Dagilaitį ir dabar jau iszsiųstos naujam knygiui, t. y. drei J. T. Želvienei. Kuopos, kurios knygių reikalavo, bus malonios palukėti, o veikiai reikalaujamas knygas apturės.

Tuli kuopų nutarimai, kurie palyti T. M. D. abelnai, taps įjstatus įsprauti, kaip antai:

1.) Centraliszkas sekretorius gauna algos \$25,00 ant metų.

2.) Sąnariai gauna dovanai knygas, iszėjusias tuose metuose, už kuriuos metinę užmoka. Pirmesnius draugystės iszleidimus gauna už pusę prekės.

P a s a r g a. Centraliszkas komitetas yra tos nuomonės, jog tas paragrafas sziteip geriaus iszrodys, negu kad: „...gauna knygas, iszėjusias po įstojimui“, nes naujiems sąnariams įstojant nuo pusės metų, arba ir vėliaus, nuo jų yra imama mokeskis už visus tuos metus, tai-gi jie turi tiesą ir tuos metuos iszėjusias knygas gauti.

3.) T. M. D. prie centraliszkos kasos atidaro fondą szelpimui besimokinancziuos jaunuomenės. Atskaitos bus veda-

mos skyriumi.

4.) Kuopų sekretoriai išduoda centralizkam sekretoriui metinę atskaitą.

Kitus nutarimus kas link bėganciu reikalų galima teip suglausti:

1.) Rinkimas centralizkų virszininkų pasiliks kaip ir buvo, nes kuopų nutarimai labai painūs ir prieszingi vieni kitiems.

2.) Charterio nereikia.

3.) Kasierius sziuosmet bus be kaucijos.

4.) Metinė mokestis pasiliks ta pati — 60 ct., norintieji gali ir daugiau mokėti, arba po kiek paaukauti.

5.) Paskirta \$100,00 už paraszimą Dr. V. Kudirkos bijographijos.

Kuopoms taps vėliaus praneszta, kas ją apsiėmė paraszyti ir t.t., kaip ir kiti dalykai.

6.) Kitos kuopos balsavo, kad sąnariai mokėtų po 10 ct., idant atlyginti sumą, išleistą ant Dr. V. Kudirkos bijographijos, bet centr. kom. yra tos nuomonės, jog jokių mokeszių uždėti nepridera ir bus geriaus, jeigu sąnariai bandys iš savo noro po kiek paaukauti tai gal su laiku ta suma ir susidės. Tai-gi kuopų virszininkai teiksis paaiszkinti susirinkimuose apie tai sąnariams ir paraginti paaukauti po kiek kas gali.

7.) Kitos kuopos užmanė mokėti po vieną centą ant mėnesio, ant besimokinanczios jaunuomenės, bet ir tame lai kuopos paczios rupinasi kiek nors nuveikti, nes tada nebus rugonės, o mokestis, kad ir mažiausia, tankiai paskaitoma kaipo prievarta.

8.) Išleisti Dr. V. Kudirkos rasztus centr. kom. rupjisis tada, jei tuo Lietuvos inteligentai neužiims, nes ir jie renka ant to pinigų. Vėliaus praneszime, ką apie tai išgirsimė.

Literatizsko komiteto sąnariais yra Dr. J. T. Želvienė,

Plymouth, Pa., p. J. Kėksztas, Plymouth, Pa., ir p. A. Lialis Chicago, Ill. Turint kokius reikalus — kreiptis prieš drės Želvienės.

Kuopų sekretoriai užpraszo mi prisiūsti centr. sekretoriui atskaitas už pereitus metus, ypacz kas link draugystės turto, kaip antai: kiek knygų gauta, kiek ir kam išdalinta ir kiek dar liko pas kuopos knygių.

Visus egzempliorius A. A. Jocio padovanotos knygutės „Kuomi žmonės gyvena“ kuopos teiksis nusiūsti pas knygių. A. A. Jociui prasiszalinus ir jo viską szerifui parduo-dant, pas jį esanczios knygos pateko, su kitais daigtais, į žydų rankas ir augszcziaus paminėtos knygutės tik ką pas mus randasi, o išz kitur jau jos pareikalauja, tai-gi ją palaikysime tik pardavimui.

Centralizskas sekretorius daugiau naujų sąnarių negarsjės numeriais, nes pasirodė, jog daugelis po du ir po tris kartus priskaityti, ypacz persikeliant į kitas kuopas, arba naujas tveriant, tai-gi tie numeriai visai skaicziaus sąnarių neparodo ir jie bereikalingi.

Spaudoje knygos „Kaip sutaisytas žmogaus kunas“ su iliustracijomis ir laukiama jos užbaigimo. Tikimės paduosią netrukus į spaudą vertimą Fr. Schillerio tragedijos „Die Rauber“ (Plėszikai).

V. Daukszys.

Plymouth, Pa. 20 kovo 1902 m. 3-os T.M. Dr. kuopos sąnariai: K. Brazys, N. Želvis ir J. Kardielius, esant prie to ir priėmusiai knygiaus priderystes daktarei J. T. Želvienei, suskaitė prigulinczias Draugystei knygas, atsiūstas jai iš Cleveland, Ohio, p. V. Dagi-laiczio, kurs tuotarpu buvo pildęs knygiaus pareigas, mirus N. Olszinskiui. Išz kraustyta išz prisiūstų skrynių ir suskaityta szitiek knygu ekz.:

Orleano Mergelė 407
Kuom žmonės gyvena 105
Keistutis 598
Pajauta 52
Lenkai ir Lietuviai neapd. 88

„ „ apdarytos 400
Vanduo ant žemės 1,504
Grovo Kyburgo kelionė 905

Be to dar suskaitytos ir gulejusios J. J. Paukszczio spaus-tuvėje knygos „Geoliogija“, kurių suskaityta 1216 ekzem-pliorių.

Visos tos knygos tam ek-zempliorių skaitliuje, koks virszuj parodytas, pavestos drės Želvienės globai ir jos, p. Želvienės, priimtose.

Suraszo knygu nuo buvusio knygiaus neatsiūsta.

K. Brazys,

N. Želvis,

J. Kardielius,

Dr. J. T. Želvienė.

Pittsburg, Pa. Užszaukus vietinės T. M. Dr. kuopos susirinkimą, 16 kovo, svetainėje „Silver Palace“, susiėjo apszcziai žmonių. Kalbėtojų buvo penki — visi vietiniai. Kiekvienas, pagal savo numanymą, aiszkino draugystės siekius ir naudą, kokią ji gali lietuviams atneszti. Pabaigus prakalbas, tapo paraginti sąnariai užsi-mokėti metinę. Surinkta mokestis nusiūsta Draug. kasieriui ir vardai bus savo laiku pagarsinti. S. Dominaitis.

Patemyjimas ant patemyjimo.

8 „Tėvynės“ numeryje atitinkame tarp „patemyjimų“ straipsnelį, kurio nieku budu negalima užtylėti, nes jis gana aiszkiai perstato liudną Philadelphijos lietuvių padėjimą, kurį norėtų dar apsunkinti tie, kuriems teisybė turėtų labiausiai rupėti.

1) To straipsnelio autorius įkalba kaltę „maisztininkams“ (visi supranta, kad kalbu apie nelemtos atminties atsitikimą 8 lapkriczio 1901 m.); tik patė-

mytojas, lyg tyčia užmesdamas ant savęs per siaurą dvasią, užmirszo nukaltinti abi puses, pagal teisybės, ant kiek katra užsipelno.

2) Autorius nurodo, kad kun. Kaminskas nė nemislyjo rengti „ekzekuciją“ bažnyczioje ir tik žmonių prispirtas, turėjo paraszyti keletą žodzių policijos kapitonui. Kad būtų ir teip, tai tas aiszkiai parodo, jog nubaudimas žmonių buvo tikrai užmanytas išz anksto, tik paskutinėje valandoje, tikrieji pakeltojai maiszto, nepasitikėję savo pajiegoms, szaukėsi į pagelbą policiją.

3) Autorius tvirtina, kad visai nepažjstamas kunigui vyras išzėjo ir paszaukė poliemonus, skersai gatvę stovinczius; czia kyla klausymas: kodėl policijos dalis išzėjo stacziai išz zakristijos ir kaip tas nepažjstamas vyras galėjo žinoti, jog poliemonai stovi skersai gatvę? O kas kyszasi to paslaptingo „nepažjstamojo“, tai ne dyvai, jei kn. Kaminskas, kaip tasai „kalifas (arabų kunigaiksztis) ant valandos“, atėjęs ant viencs dienos, idant „pavieszpatauti“ ant žmonių nors valandą, negalėjo pažinti jo.

4) Autorius nurodo, kad poliemonai norėjo suaresztuoti Kildienę; klausymas: kaip poliemonai galėjo žinoti, katra Kildienė, o katra... na, szejp gaspadinė?

5) Autorius tvirtina, kad kn. Kaulakis nieko nežinojęs apie busianczią skerdynę, nes jis buvęs tą dieną Minersville'je. Bet jug tai buvo kun. Kaulakio parapija ir be jo zinios niekas joje negalėjo atsitikti. Tik aiszku, kad kun. Kaminską reikėjo pastatyti į pirmą ugnį, kad paskui turėti, kaip užslėpti tikrus kaltininkus.

6) Autorius piktinasi, buk „Lietuva“ su „Vienybe“ įkalbinėja savo skaitytojams tverti „nepriegulmes“ parapijas. Vienog, atszvelkime, kas da-

rosi su „zaleznais“? Vieni glaudžiasi prie maskolių, kiti prie protestonų: tai pasirodo, kad maskoliskas ir protestoniskas jungas yra lengvesnis už vyskupiszką.

7) Kodėl, kilus protestams, nė kun. Kaminskas, nė kun. Kaulakis neisztarė priesz visuomenę nė vieno žodžio paaiskinimui to atsitikimo, o jų užtarėjus stoji nepazįstamas patėmytojas, kurs nepaduoda visuomenei nė savo vardo?

Didesnė Hazletoniečių dalis ne vienomis lupomis, bet visa szirdžia ir visomis pajiegomis stoji po nuskriaustųjų brolių pusei, o parengtojams to nesvietiszko atsitikimo, kaip lygiai jų apgintojams, neranda nieko, apart pasigailėjimo ir papeikimo. *Hazletonietis.*

Atsakymas p. K. Radzevycziui.

Plikis plikiui purvais duoda;
Purvai nelimp – plikė nejuoda.

„Tėvynės“ 12 num. buvusis Susiv. Liet. Amerik. kasierius, p. K. Radzevyczius, aiszkinams apie reikalus kasos, ypatingai iszeigą gegužio mėnesio 1901 m., pagal paprastą „Patėmytojų“ budą, T. Astramskui kaip purvais duoda, užbaigoje paaiskinimo sakydams:

„Ir asz prasziau p. Astramsko, kad szį viską apgarsintų „Tėvynėje“, bet jis, matydams, kad jau baigia kasą naikinti, tai sarmatijos priesz seimą garsint“.

Asz turiu tiesą priesz tokį p. Radzevycziaus užmetimą atsiszaukti truputį aiszkiaus, negu pataikė užmesti buvęs kasierius Sus. Liet. Amer. man kvestiją, nes priesz tokius, „Tėvynėj“ talpinamus užmetėjimus neatsiszaukiant visada, visuomenėgali maž daug tikėti.

Buvusis Sus. Liet. Am. kasierius, p. Radzevyczius, suvi-

sai nelaikė už priderystę prisiųsti organui atskaitą stovio kasos dėl pagarsinimo, sakydams, kad jis algos neima, tai ir atskaitų neraszo, ir man per dvejus arti metus buvojant S. L. A. sekretorium, bene tik vieną atskaitą prisiuntė su savo paraszu po data 4 gegužio 1901 m. ir toji patilpo „Tėvynėje“ 11 gegužio 1901 m. Gegužio atskaitą jokią man su savo paraszu neprisiuntė, o be atskaitos su jo paraszu, sekretorius neturi reikalo garsinti; beto reikalas tik tada būtų sekretoriui garsinti, pagal ineigos ir iszeigos dokumentus, jeigu kasierius padaręs kokią klaidą, jos norėtų užsiginti. Pons kasierius paskutinės iszeigos žinią, kad iszmokėta V. Stagarui \$221,62, prisiuntė 15 dieną gegužio, tai tada kad ir visą atskaitą būtų prisiuntęs, į „Tėvynę“ talpinti buvo per vėlu, nes jau po nosim seimas.

Isz kur pasisėmė kasierius bilą patsai savo po data 15 d. gegužio ant \$57,32? Man tokia tik dabar, kaip stėbuklas, pasirodė, o per dvejėtą metų jos nemacziau ir nežinau.

Kad buvęs S. L. A. kasierius p. Radzevyczius atskaitos su savo paraszu per organą garsinti neskaitė už savo priderystę, tai ne tik mano keletas žodžių tikrinti gali, bet aiszkus faktas szviesiai rodo ir dabartiniame jo kasieriaivime prie Susivienijimo Liet. Rymo katalikų Amer.

Per arti 10 mėnesių buvo „Tėvynėje“ atskaitų garsinta 13 pozicijų, ant 6 pozicijų pasiraszyta S. L. R. K. A. kasieriaus p. Radzevycziaus; ant 5 pozicijų pasiraszyta centr. sekretoriaus p. Jurgelevycziaus, o ant 2 nesiraszė niekas.

Isz kur skaitytojai, organui paszaliniai, gali suprasti atskaitos teisingumą, kada 5 vietose be kasieriaus paraszo pasiraszė sekretorius, o 6 vietose kasierius? dėlto visose atskaitose nepasiraszė kasierius? ar

gi tai sekretorius paėmė pinigų, kad jis pasiraszė?

„Vienybė“ nebutų pakėlus klausymą, kad p. kasierius Lietuvių Rymo katalikų tuojau po seimui būtų padavęs į atskaitą, kad jis su Susivienijimo Lietuvių Amerikos kasoje esanziais pinigais skaitliuje \$2,386,02 pasikreipė nuo Susivienijimo Liet. Amer. ir pristojo prie naujai užvadinto S. L. Rymo Kat. Amer., iszkeliant teipgi gegužio įeigą \$48,65 ir iszeigą, kaip jis garsina dabar 12 num. „Tėvynės“, \$590,24.

P. Radzevyczius, nerasdams už priderystę su savo paraszu atskaitos svietui parodyti, netik kad tuojau po seimo abelno skaitliaus pinigų negarsino, bet per 10 mėn. negarsino, nė kiek jis pavedė pinigų Rymiszkam Susiv. Kada žmonės jau pradėjo rugoti, tai tik 7 num. „Tėvynės“ stovį dalykų iszkėlė. Dėlko negarsino, tai jis patsai tę žino.

Dėl kokios priezasties p. Radzevyczius su bila už 44 mėnesių stempas nepasirodė, tai teipgi tik jis gali žinoti. Ponas kasierius negalėjo už \$100 stempų ir popieros iszleidinėti, nes centraliszkam sekretoriui, kad ir didžiausią pundą popierių siuntė, tai visad tik su dvicentine viena stempa, ir centr. sekretorius pacztoriui kožną beveik kartą turėjo damokėti ir damokėjimas yra spaustuvės knygoje užraszytas. Dėlko p. kasierius tylėjo su bila net isz laiko dar prezidentystės kunigo Žilinsko, kada gi dvi službi prabuvo po kun. Žilinskui kn. Kaupas?

P. Radzevyczius teikėsi man tvokstelt žodžius, kad baigdamas kasą, sarmatijausi pagarsinti iszeigą. Kaip galėjau garsinti, kada suvisai nežinojau apie p. Radzevycziaus bilą ant \$57,32?

Asz, nebudams kasieriumi ir slaptingų susinesimų netu-

rėdams nė su ponu buvusiu kasierium, nė su prezidentu, kokiū budu galėjau baigti kasą naikinti?

Ar tai T. Astramskas 13 d. gegužio, kaip patsai kasierius 12 num. „Tėvynės“ parodo, iszėmė bereikalingai \$20,00 isz kasos? Reikalingas buvo iszėmimas tik į Pottsvillę važinėt kun. Milukui, kur kelias kasztuoja privatiszkam žmogui 67 centai, o kunigui pusę, bet kodėl atmokėjote jam \$6,50? Atmokėjote jam už važinėjimą gaudyti Astramsko gromatas, nes tuomet jieszkojo ir po Minersville, ką liudyti gali Minersvilles lietuviai.

Už kam reikalingą važinėjimą mokėjote kun. Milukui: į Waterbury \$900, į Philadelphia \$4,50? Ant Waterburio vyrų jau dekretas buvo iszduotas, o Philadelphiaje buvo ne su spaustuvės reikalais. Tai Astramskas czia, mat, kaltas...

Ar T. Astramskas pridirbo nereikalingų kasztų spaustuvės reikaluose Philadelphiaj? ar Astramskas velyjo, teip, kaip jus keli tę darėte kasztus spaustuvei? ar nesudirbote, p. kasieriau, Philadelphiaje Astramsko \$12 dol. užmokėtus už ruimus spaustuvei gana atsakanzioje vietoje, ir iszkoyszėt isz kasos daugiau, kaip kad Astramskas gynė kad per daug, ir ne yra gerai?

Ar T. Astramskas, naikindams S. L. A. kasą, darė visokius užmanymus ir aukas, kuriuos į du mielu metu iszkopė isz kasos \$926,62?

Isz kur tie \$926,62 iszimta — ar ne isz posmertinių?

Ar jau p. buvusis Susiv. L. A. kasierius teip greitai užmirszo, kad T. Astramskas gynė ir riksmą darė, kad nereikia dalinti tiek daug pinigų isz posmertinių?

Jug dabar to jusų prieszininko T. Astramsko tarp savęs neturite, ir kodėl 9 Lapkriczio 1901 m., darant revizi-

ją kasos, neparodė p. S. L. R. K. A. kasierius globėjams A. Kolczynskui ir J. Dauksziui, kiek turite po Susivienijimui Lietuvių Amer. pinigų? Globėjai rado nuo XVI seimo ineigos \$910,46, iszeigos \$1,195,15: kodėl nė globėjams, nė kasieriui neužėjo klausymas, isz kur dasipildė nedateklis \$284,69?

Dabar neturite Astramsko, jusų kasos naikintojo, o kodėl nuo XVI seimo 1901 iki 1902 iszleidote virszaus \$1,250,85 už ineigą?

Ant ko dabar turite rugoti?

Mat, jusų szalininkystei nepatinkamam T. Astramskui atkerszindami, užlaikėte už gegužį 1901 m. algą spaustuves darbo, kelionę seiman ir sekretorystės \$41,14 ne tik T. Astramskui, bet ir jo sunui Stas. Astramskui \$15,00.

Susivienijimas Liet. A. iki sziol su jumis, mat, kaipo su teisingumo pilna szalininkyste, už prisavintą turtą provotis neėjo, tai ir mudu, už algas provotis nemislydami, paliekame jums tuos pinigus ant blogos valandos....

Jusų S. L. R. K. A. reikalų niekada nepageris nė vardas, naujai duotas, nė užmanymas \$500,00 posmertinės, nė apkaltinimai neapkencziamų ypatų, nė purijimai ant „Vienybės“ su „Lietuva“ ar jų redaktorių, — jeigu laikysitės pereitos mados ir parėdko.

Savo kaltes suprantate vien kitiems primėtinėt. Bet kad ateis iszsiteisinimo valanda, kur savo akis padėsite?

T. Astramskas,
S. L. A. sekretorius.

Ko reikia tikėtis nuo airiszkių vyskupų?

Scranton'o vyskupas Hoban pirm dvejeto sąvaiczių suspendavo rusinų kunigą Ivaną Ardan'ą, Olyphante, Pa. Kita n pasirodytų, kad toks atsitikimas visai neužgauna lietuvių. Bet dalykas stovi kiteip. Jei airiszkas vyskupas tokiu budu

nubaudė *unitų* kunigą, kuris priguli ne prie stacziai Rymo-Katalikiszkos, bet prie teip vadinamos Graikų-katalikiszkos bažnyczios, tai kaip galima tikėtis, kad jis duotų nors mažiausią valią Rymo-katalikiszkiems kunigams, kokiais yra lietuviszki dvasiszkiejie? Vysk. Hoban suspendavo kun. Ardan'ą už tai, kad sziam pastaramjam daugiau rupi žmonijos reikalai, kad jam rupi prikėlimas savo tautos isz po amžinos slogos, kad jis tarnauja ne savo kiszeniui ir ne airiszkam vyskupui, bet yra pavėdęs savo gyvenimą ir pajiegas atvedimui ant tikro kelio savo brolių. Kiti vadina tokius darbus pasiszventimu, o vysk. Hoban iszrado juose praszengimą, ne tiek priesz bažnyczią, kiek priesz szventą ją ypatą.

Nėra abejonės, kad lietuviai, turėdami tarp savųjų kunigų tokį pasiszventusį tautai ir augsztesniems palinkimams vyrą, iszgarbintų jį padanges. To, iszties, užsipelno kun. Ardan's, nors svetimas mums tautyste, bet brangus prakilnionis savo idejomis.

Kun. Ardan'o protą ir szirdį kankina tã mislis, jog, kalbant malorusiszko poeto Taraso Szevczenkos zodžiais: „*kruhóm nepravda i nevolia, narod zamuczennyj movczit*“.... Jis stengiasi visomis savo pajiegomis iszliuosuoti savo tautą isz po to amžiais smaugusio ją jungo.... Ir už tai — prakeikimas!

Katalikiszki vyskupai, abelnai sakant, eina ir toliaus besloginą liuosą mislį. Paskutinių mėnesių atsitikimais iszskyrė isz savo tarpo tokį: Plocko vyskupas suspendavo tulą kun. Kowalskį už tai, kad szits iszrado to vyskupo rasztus neteisingais!

Lietuviszkiems kunigams vergiszkas pasidavimas airių ir vokieczių vyskupams nieko gero neatnesz. Prie tokių ap-

linkybių ne ilgai reik laukti, iki lietuvių piemens, vieton pamėgdžiojamo nuo vyresnių savo kolegų airių „dzenitori dzenitoque“, užgiedos „mori turi sumus!“ Žmonės per daug yra ragavę liuosybės, idant pasiduoti svetimai vergijai.

Pavyskupis.

Ar ne reikalinga mums „etnografiška“ draugystė?

Kada 1884 metuos pasirodė „Auszra“, tuomet sunku dar buvo tikėtis, jog atsigijimas musų apmirusios tautos pradės teip sparcziai paakiui eiti ir kad 18 metų praėjus, atsiras reikalas kalbėt apie isteigimą ypatingos draugystės, apie kurią czia taps raszoma. Rods dar 1882 m. neužmirsztinasis Dr. J. Sauervein'as, lygiai kaip ir raszantis szituos zodžius, buvo užmanę isteigti „liet. mokslo draugystę“ ir jai statutus sutaisė, isz kurių vėliaus „Byrutė“ pasinaudojo, bet pati to vardo draugystė tik dar vėliaus Amerikoje įvykdinta tapo, ale, neilgai pragyvenus, ir ta isznyko. Laikui bėgant, atsirandant ir musų tautoje vis daugiau dvasiszkių pajiegų, rodos, tad vėl mums reikėtų užsiimti dabartės realizacija panaszios „mokslo“ draugystės, kuri, kaip patsai gyvenimas rodo, labai mums reikalinga, ir rasi, su laiku galėtų didelę atgabent naudą Lietuviams.

Viena isz seniausių ant žemės kulturiszkių tautų, zalia atauga didžiausios senovėje Trakų tautos, lietuviai, rods, ne isz savo paczių kaltės, toli atsiliko užpakalyje kitų Europos tautų, už musiszkę kur kas jaunesnių kulturoje. Nekalbant apie sziosdieninį apszvietimą, kuriuo mes su kitais susilygint negalime, mes ne esam beveik nieko atlikę, idant galima butų mums patiems susipažinti su savo tauta ir su tais rysziais, kurie mus su senovės

Trakais, Getais, Prygais ir kitomis, pietų kraszte gyvenusiomis, musų gentėmis vienyja. Iszskyrus surinktas jau dainas, kuriose daug paminėjimų likę apie gyvenimą lietuvių pietų žemėse, mes dar suvis ne esame apsipažinę su musų senaja mytologija, budu bei daba, neturime surinkę nė musų, isz giliausios senovės paeinanczių, asabiszkių bei geographiszkių vardų ir ne esam juos sulyginę su trakiszkaisiais ir k. Todėl man rodos, mums reikėtų isteigti tokią draugystę, kur, tikėjimo musų laiko lietuvių ne užkliudydama ir ant tyrai moksliszko pamato stovėdama, užsiiminėtų rinkimu visų tų lietuviszko gyvenimo liekanų, kurios mums, kaip ir kitoms tautoms, paszelpą suteikt galėtų, pažinti norint lietuvius. Czia priguletų:

- 1) tardymas kalbos ir jos dialektų;
- 2) rinkimas dainų ir jų melodijų;
- 3) pasakų rinkimas yvairiausio turinio vietinėse tarmėse;
- 4) rinkimas senoviszkos „Žinystės“ liekanų, burtų, „niektikėjimų“, apžadėjimų, tautiszkos vaistininkystės ir tt.;
- 5) apraszymas „kriksztynų“, svodbų, szermenų, laidojimo budo ir visų kitų gyvenimo apeigų;
- 6) apraszymas apeigų, szvenczių yvairiausiomis metų dienomis, „padažanų dienų“ ir tt.;
- 7) apraszymas yvairiausių zaidynių, szokių, puotų ir tt.
- 8) rinkimas vardų ir pravardžių žmonių bei geographiszkių (upių, kalnų, apgyventų vietų ir tt.);
- 9) apraszymas bei apipieszimas lietuviszko namo, ukininkystės padarų, muzikaliszkių instrumentų ir tt.;
- 10) rinkimas bei apraszinėjimas senoviszko bei sziolaikinio drabuzio, moterų parėdo ir tt.;
- 11) rinkimas visokių lietu-

viszkų iszdarbių, padarų dėl tautiško muzėjaus;

12) rinkimas rankraščių bei knygų apie Lietuvą.

Kaip iš szitos — rods labai placzios ir iš pradzių, rasi, sunkiai iszpildomos — programos matoma, naujoji draugystė užsiimti turėtų: a) tardymu dvasiškos bei medegiškos lietuvių kultūros; b) iszleidinėjimu ypatingo organo talpinimui surizkos rasztiškos medegos, ir c) prirengimu su laiku ethnographiško muzėjaus bei tautiškos bibliotekos. Draugystę pramint galima būtų: „*Lietuvių Tauta*“, ar koku kitu vardu.

Paduodams — su pritarimu tulų draugų — szitą užmąmą lietuviszkai visuomenei, praszyčiau visų mūsų inteligentų bei kitų tvirtų tėvynainių, kurie norėtų dalyvauti į steigime tokios draugystės, idant jie teiktusi duoti man žinią ant žemiaus paduoto adreso, apie savo pritarimą su reikalingais patėmyjimais viename — kitame dalyke, su pertaisymais ar perkeitimais paduotosios programos ir tt.

Pritarėjams skaitlingai atsiszaukus, raszantis szituos zodzius pasirupjis, pagal balsų bei propozicijų daugumą, pritinganczius statutus draugystei sustatyti ir kuoveikiausiai per laikraszczius apgarsinti. — Tai gi į darbą, lietuviai!...

Dr. J. Basanavyčius,
a Varna, Bulgarie.

Psykologija.

(Žiur. 12 num.)

Pajautimų iszsilankstymas.

Dabar kyla klausymas: koku budu plėtojasi, kurie pajautimai eilėje plėtojasi; iš kokios seklos jie plėtojasi, kokiais laipsniais protas tobulinasi ir subręsta savo pajiego-se?

Norint iszriszti tą klausymą, sziausziasi daugybė kliuczių. Pirmą, kad nesiliekti nė isz-

kilmingiausiuose protuose nė menkiausiasios liekanėlės atminimo pirmųjų kudikystės dienų ir ką tuomet jautėme: ką pirmiausiai matėme, girdėjome, dalytėjome, koki įspudį ant mus padarė sziluma, skonis, suvuodimas, judėjimas etc? Net keista, rodos, ir klausti. Taciaus ir be tų atminimų galime pasakyti, kokia mūsų kudikystė buvo, vien tėmyjant ir iszbandant yvairiais budais kudikius nuo gimimo valandos, ne introspektyviszku budu, nes tas czia neką gelbės.

Nors kiekvienas kudikis turi tokius pat pajautimo organus ir tokius pat pradinius iszgalėjimus, taciaus protiszkas įtury (apglėbimas) kiekviename skiriasi. Kiekvienas skirtu budu iszlavina akį, ausį, ranką ir kitus pajautimo organus.

Mokintojai užtaigi turi lygiai visus mokintinio pajautimus tobulinti, taigi lygiu, harmoniszku, nesvyruojancziu budu iszdirbti visus pajautimo organus, idant jie taptų veikliais, branginamais įrankiais, kuriuos galima būtų vartoti kaip tėmyjimui, teip ir patyrimui.

Kiekvienas auklėtojas yra patėmyjęs, kad kudikiuose iszsilanksto patėmyjimo pajiegos tiktai per daugybę nepasisekusių bandymų; tokiu budu persitikrina, kad ugnis degina, peilis piauja, adata duria ir teip toliaus. Jau nepaisant abelnų patėmyjimų, imsimėsi prie iszriszimo klausymo: kas yra protiszkas kudikio stovis dar pirm prasidėjus protiszkam veiklumui?

Geriausiai galima tą stovį prilyginti prie tykaus be sapnų miego, arba prie apalpimo, kuomet pajautimo virpuliai ateina, bet neaiszkus, tartum svajojanti.

Kudikis vien pajauczia asztrų, aiszkų, tikrą skausmą arba ramumą; szeip jokių pajautimų neturi, apart virsz minėtų raumeninių ir organiszkų

pajautimų. Keista, bet tiesa, kad per keletą dienų po gimimo kudikis girdėjimo pajautimo neturi, sakoma — iš priežasties nebuvimo oro viduje dusuoti; tėmyjimas balso ne lygiai visuose kudikiuose isz-sitobulina.

Dar bus.

Dr. J. T. Želvienė.

Susirinkimai.

Chicago, Ill. 30 d. kovo (nedėlioje) 1902 2 val. vidurdienio, p. Silekio salėje N. 3321 Auburn Ave. atsibus 2-ras czvertinis susirinkimas Susivienijimo L. A. kuopos, ant kurio visus prigulinczius ir norinczius prisiraszyti, szirdingai užkveczia atsilankyti.

M. J. Damijonaitis.

Scranton, Pa. 30 kuopa S. L. A. užszaukia susirinkimą ant 6 d. balandžio, Lenardo salėje 111 W. Market str. Pradžia 7 val. vakare. Užkveczim visus sąnarius ir norinczius prisiraszyti.

J. G. Alinskis.

Wilkes Barrių kuopos: Tėvynės Myl. Dr. ir Susiennyjimo L. A. laikys susirinkimą 6 d. balandžio, p. Kunco svetainėje, Market str., 3 val. po pietų; užpraszom visus brolius, norinczius prisiraszyt į vieną isz tų draugysczių, o dar geriaus — į abidvi.

V. E. Razilius.

Minersville, Pa. 13 kuopa Susiv. L. A. laikys savo susirinkimą 6 d. balandžio, 1 val. po pietų, V. Marazo salėje.

Nuoszirdziai užpraszom susirinkti visus sąnarius su mokestimis. Bus svarstomi svarbus reikalai ir renkami delegatai ant XVII seimo. Meldžiame pributi ir norinczius prisiraszyti prie Susiv. Po kuopai Susiv. bus susirinkimas Tėv. Myl. Dr. kuopos tai gi užpraszom susirinkt visus sąnarius.

Sekr. *J. Ramanauckas.*

Union City, Conn., 20 kuopa Susiv. Liet. Am. turės ant-rą savo ketvirtmetį susirinkimą 6 d. balandžio, nuo 2 po pietų, svetainėje szvento Jurgio Draugystės, Linden Park. Užpraszom visus draugus pributi su mokestimis. Artinantės seimui yra svarbių reikalų.

Sekr. *V. Baratinskas.*

Pajieszkojimai.

Asz, Baltramiejus Tolis, pajieszkau savo pusbrolių Vitkų: Juozupo ir Kazimiero. Abudu, paeina isz Kauno gub., Raseinių pav., valseziaus Labardzių, par. Kvėdainių, isz miestelio Pajuruko. Daugiau kaip metai gyveno ant Hawaii salos; turi szvogerį Pittsburg, Pa., Antaną Kungį. Jie patys ar kitas tautietis teiksis duoti žinią ant szito adreso, kur jie randasi. B. Tolis, P. O Hakalau, Hawaii, Territory. Box 45.

Asz, Antanas Juszkaitis, pajieszkau žemiaus minėtų ypātų: 1) kur buna mano brolius Juozas, Vincas ir Jonas Kriaucziunas isz kaimo Užvenių, Griszkabudžio par., Naumiesczio pav.; 2) Juozo Strimavycziaus, kriauczius, isz tos pat parapijos; 3) Juliaus Eisenvako isz Vokietijos miesto Essen; 4) Jono Uso, isz Užkirtulių, Sintautų par., Naumiesczio pav. Kas žino, teiksis praneszti po adresu:

Mr. Anton Juskat,
N. 11 Race str.
Cleveland, Ohio.

PUIKIAUSIAS HOTELIS

Mrs. R. KOLIS,

16 S Baltimor str. Wilkes-Barre, Pa.

Užlaiko visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, puikiai kvepenczių cigarų ir szeip visokias zobovas. Teipgi atkeliauvusiems isz kitur visados suteikia puikią nakvynę ir valgi, ir viskas pigiaus nė kaip kitur. Lietuviai nepamirszkite szios puikios vietos.

Isz visur.

Vokietijoje, angliakasyklių kompanijos isz draugės sutarė pavaryti nuo darbo visus lenkus, paeinanczius isz Rytprusių. Berlyno laikraszcziiai labai isz to dziaugiasi.

Mieste Tiflise, Uzkaukazyje, darbininkai, dirbantieje zydui Rotschildui prie iszgvaimo kerosino, buvo uzstraikave; policija tuoj sueme ir apkalė darbininkų vadovus; aną pėtnyczią 300 darbininkų užpuolė ant kalėjimo, kad iszliuosuoti savo vadovus. Valdžia uzleido ant jų kariumenę; saldota suszaude 30 darbininkų, o kitus iszvaikė.

Vokietijos valdzia iszvarė isz prusiszkų techniszkų mokslinyczių 40 studentų (rusų ir lenkų) už tai, kad jie kėlė vieszai protestą priesz caro terioniją.

Kokios komedijos atsitinka su „karaliais“, matysime isz szito apsakymo. Paryziuje numirė 18 kovo nekoksai Laviarde, kuris vadindavo savę „Achilles I, Patagonijos ir Araukanijos karalius“ (tos szalys guli pacziuose Pietinės Amerikos pietuose); karaliaus sostą jis apėmė 1878 m. po savo pusbrolio Antoine'o I. Bijo dams gyventi savo „karalystėje“, Achilles I pragyveno visą savo karaliavimą Prancuzijoje. Mirdams, jis paskyrė savo ipėdiniu „kriksztų“ arba szejp „isz szalies“ sunų, apie kuri nieks aut svieto neyra girdėjęs. Dabar visi Europos vieszpacziai gavo perstatymą, kad pripazintų tą naują „Patagonijos ir Araukanijos karalių“, ir, zinoma, pripazis, nes to rei kalauja „szventos karaliskos tiesos“. Teisybė, jau tamtikra dabar gadynė, kad karaliais butų visoki pusprocziai ir valkatos (miręs Achilles I tokiu isztikrujų buvo).

Kur musu iszganymas?

P. Daujotas.

(Tąsa.)

neduoti neramiems agitatoriams isz socialistiskos partijos didinti kalnakasių neuzganėdinimą ir traukti prie visokių judėjimų ir prieshtaravimų”.

Net įkurimas politechnikos¹⁾ Varšavoj tik delto padarytas, kad uzdrausti revoliucijonišką propagandą, kadan-gi, anot Imeretinskio, jau nuomenė isz svetur nuo mokslo pagrižta „su stipria neapykanta rusiško vieszpatavimo, augštai statydama laisvą gyvenimą kitose Europos vieszpatytėse”.

To užtenka įkurimui Varšavoj politechniskos mokslainės.

Vienu žodziu, isz Memorialo matyti, jog tiktai „priesingi gaivalai“, apsiereiskiantieje „gudriuose agitatoriuose“, žadina žmonėse neramumą ir tuo prispiria vyresnybę pagerinti anų buvį.

Įsižiurėkime arčiaus į tuos gaivalus, kurių Imeretinskis teip bijosi, į tėvynainius ir socialistus.

IV.

Liaudininkai arba tautiški patrijotai, tautiški demokratai — tai vardai, po kuriais pasirodo Lenkijoje žmonės, turintieje priesingus reikalus, bet sujungti vienu abelnu siekiu — įgyjimu neprigulmystės ir augštesnio liaudies apšvietimo.

Tėvynainiai daugiausiai randami tarp mokslinčių ir apšvietunų ir smulkiosios buržuazijos — isz ko matyti, jog šita partija yra baisiai marga. Galima rasti tų klerikalus, kuriems lenkystė ir katalikystė tai tas pats, žmonės, palinkę prie socializmo, muzikų bičiuliai, antisemitai²⁾, revoliucijos pasekėjai, užtarėjai apšvietimo ir t.t. Šitas raibumas apsiereiskia ir visuose tos partijos darbuose. Keletas knygelijų, išleistų po vienu abelnu vardu „Z doby dzisiejszej“ (isz dabartinių laikų) — koaiškiausiai tą parodo. Čia randame kaip socialistiską pažiurą, teip ir tvirtinimus, jog lenkų tauta susivienys katalikų bažnyčioje.

Platinimas apšvietimo tarp liaudies, t. y. slaptus mokinimas amatininkų vaikų, platinimas knygelijų tarp muzikų, įkurimas paslapčių mokslainių ir knygynų — tai ratelis, po kurį sukinas tėvynainiai. Laikas nuo laiko pasiro-

1) Politechnika — tai mokslainė, isz kurios išeina zinovai pramonės dalykų, kaip antai: visoki inžinieriai, chemikai ir t.t. (Vert. pr.)

2) Antisemitai aiškina, visas mūsų nelaimes paeinant nuo zydu. Kokia tik nelaimė ateitiko, — tai kalti vieni zyda. (V. p.)

do, koki norint atsišaukimai, kurie primena tautai apie istoriskus atsitikimus, eilė visokių manifestacijų atminimui — tautiški apgėlai, šventimas konstitucijos 3 geguzės, Kilinskio mirimo diena — o tai įrankiai, kuriuos jie var-toja didesnei įtekmei padaryti savo aprubėje.

1895 metuos atsirado Lvove (Galicijoje — Austrijoje) laikraštis „Przegląd Wszechpolski“ (Visų lenkų apzvalga), tėvynainių laikraštis, gyvenančių po Rusija. Jisai, vedamas stipriausių tėvynainių spēkų, buvo teip rėdomas, kad niekaip negalima buvo numanyti, ko jie nori ir kaip žada savo norus įvykdinti. Tankiai randame tokius straipsnius, kurie vienas kitam prieshtarauja tame pačiame klausyme.

1897 metuos „Visų lenkų apzvalga“ apgarsino tėvynainių programą ir visoki darbai sutaikomi yra su taja programa. Šita tamsi, neaiški, kaip dumas, programa buvo, jeigu galima teip sakyti, prakalba prie nekrologo¹⁾ partijos, kadan-gi kiekviena partija, kuri neturi nė aiškaus pažinimo savo siekių, nėspekos žengti pirmyn, isz pradžių vargingai gyvena, o pas-kui miršta.

Ir ištikrujų tautiškių partija ir jos laikraštis eina kaskart menkyn, ir anoji raudona pasipriesšinimo dvasia nyksta, o jos vietą užima taikumas.

Svajonės apie santaiką, kurios lakstė priesz caro apsilankymą, uzkliudė ir tėvynainius; vadovai tos partijos staiga nustojo pasekėjų užsienyje (Austrijoje ir Prusuose). Bet išsiblaškius svajonėms ir lukesčiams, su caro apsilankymu surištiems, o ypač pasirodžius Imeretinskio memorialui, „Visų lenkų apzvalga“ pradėjo vėl eiti priesz taikiuosius, o kituose dalykuose pasilikko tuo, kuo buvus.

Įtekmė laikraščio nupuolė, pavirto jisai į mėnesraštį (mėnesinį laikraštį) ir kas karts mažiaus buvo skaitomas Lenkijoje, po Rusija esančioje, o pirmžengesni tėvynainiai net užsigynė kokio-nors sąryšio su anuo.

1898 metuose pasirodė Varšavoj slaptus laikraštis politiskas „Walka“ („Kova“), kur tai už aną raudonesnis ir prielankus socializmui. Bet pasirodė tik 3 numeriai isz viso.

Pabaigoje 1898 metų pasirodė užrubežyje lapelis, tėvynainių išleidžiamas, kurs sukilo priesz „Visų lenkų apzvalgą“ ir apkaltino neteisngose pažiurose ant socialistų.

Tas viskas darodo, kad tėvynainiai skila: ramesnieje atsitraukia atgal, o tuotarpu didinas partija prisiartinanti prie socialistų ir daranti tikrą priesgynių partiją.

Visai tautai, neišskiriant ir tėvynainių lau-

1) Nekrologas — trumpas aprašymas gyvenimo neseniai mirusio žmogaus (V. p.)

kiant iš caro rankos seniai svajotų mylestų, aiškiai prakalbo vienintelis balsas apie kovą be perstojo — tai buvo socialistų balsas. Apgarsinimas kn. Imeretinskio memorialo, kurs palaidojo tautiškių įtekme, pasielgimas socialistų atidengiant Muravjovui—korikui paminklą ir lapelis, tai dienai išleistas, padarė iš socialistų partijos vadovus ne tik tarp proletarijato,¹⁾ bet ir tarp kitų luomų. Nuolatinis darbas pakėlimui susipratimo tarp darbininkų ir pagerinimui jų busenos suteikė didelę įtekme, ką stygavoja žinios laikraščiuose „Robotnik“ („Darbininkas“) ir „Górník“ („Kalnakasis“), tankus straikai ir iškilmingos riečios (manifestacijos, procesijos). Vyresnybės tarnams buvo nesuprantama, kaip galėjo darbutis socialistai. O šie landžiojo per savo įsiskatojusias pažintis su užgintais raštais po visą Lenkiją, kurstydami liaudį ir auklėdami kasdieninėj kovoj prie galutino atsiskyrimo nuo priešo.

Jau dabar atydžiai prisiklauso socialistų žodžiams didesnėji dalis lenkų draugijos, o ta įtekme dar labiaus pasididįs liaudyje, socialistų spēkoms augant ir išsiplatinus jų įdejoms tarp pramonės darbininkų, apart miestų. Šiandien galima sutikti tarp darbininkų ir amatininkų ar tik neišmanėlius ar socialistus, o tarp tų nieko daugiau nebėra.

Kiteip stovi dalykai kaimuose. Kas apims sodžių — socialistai ar tėvynainiai?

Tėvynainiai visokių varų, pakraipų ir skeveldų žiuri į sodžių, kaip į savo plotą propagandai ir stengiasi, kaip įmano, apšviesti muzikus. Jie tai rupinasi apie liaudies apšvietimą, įkuria sodžiuose slapčius knygynus, jie tai platina sodžiuose patrijotiškus raštus, net išleidžia tam tikrą laikraštį dėl Rusijos lenkų, išeinantį Krokavoj.

— „Polak“ („Lenkas“). Jeigu įsižiūrėsime į politišką tėvynainių įtekme ant muzikų, tai galime pasakyti, kad jos visai nėra. Teisybė, jie galėjo per savo sąryšį su muzikais prakilnesnius prie savęs pritraukti, apšviesti ir pažadinti neapykantą valdzios, — tai ir viskas.

Neturėdami tikros programos, neužimdami aiškios vietos draugijos padėjime, o ypač bijodami kurstyti tarp savęs dvarponius ir muzikus, kurių padėjimas ir reikalai yra nevienodi ir vieni kitiems priešingi, ne gali tėvynainiai laukti geros kloties.

Apsakinėjimai apie lenkmečius (maištų laikus), aprašinėjimai nelaimių, kurios aplankė tėvyne, tuščios patrijotiškos kalbos apie tautos

1) L. S. D. (lietuviški social-demokratai), kurie ko labiaus tuo buvo už-interesuoti, nes Muravjovo veikė Lietuvoj ir Lietuvoj buvo pastatytas paminklas, teipogi išleido atsisaukimą. Reikia tą atskirti nuo lenkiškosios partijos. (V. p.)

vienybę — tas viskas pritraukia muzikus, kaip ir kiekvienas naujas daigtas, bet ir pasilieka be pasekmių, neįsigali prieti prie jo dušios. Ir jau melagingi istoriški apskinėjimai, anot kurių ponai budėdami ir miegodami, tik vien mislyja, kaip padaryti muziką laimingu, tarp jų sujūdina vieną neuztikėjamą toms pasakutėms ir ponams.

Tokiu budu, socialistai užims platesnę apyrubę. Tą galime numanyti pagal pramonės bėgį. Iš sodžių traukia į miestus daugybė darbininkų, kurie galutinai neišsizada, savo gimtinių kaimų. Kiti darbininkai tik ateina ant darbo į miestą, o paskui vėl grįžta į sodžių. Daugybė miesto darbininkų turi sodžiuje tėvus, brolius, seseris, gimines. Tokiu tai budu atsirado tarp miesto ir sodžiaus sąryšis ir tos srovės, kurios jau žymios mieste, greitai pereina iš miesto į sodžių.

Tokiu tai keliu daugybė socialistiškų knygelių pakliuva į muzikų rankas, ir juo labiaus eina stipryn judėjimas tarp miesto proletarijų, tuo žengia pirmyn tokios pat pažiūros ir sodžiuje.

Lenkų socialistų buvo išleista pusėtinai skaitlius knygelių, pavestų sodžiaus gyventojams; knygelių skaitlius kaskartą didinosi.¹⁾

Gal buti neužilgo socialistų partija pradės išleidinėti tam tikrą sodžių ir dvarų darbininkams laikraštį, nes jau, rodos, atsirado to norinčių ir laukiančių jau nebemažas skaitlius.

Apsišvietus muzikams, susipratus, kas ir kuo anie esą, dalyvaujant kovoje už neprigulmystę ir laisvę, prasidės tautai „nauja gadyne“, kuri mažiaus apvils mus, bet daugiaus duos negu ža.ia mums tėvynainiai.

Kapitalizmas ir tautiškas klausymas Lenkijoje. 1)

I.

Lenkija, pakol buvo savistove, buvo bajoriška viešpatystė su ypatingomis feodališkai-anarchiškoms sąlygomis. Ji tapo padalinta tarp trijų viešpatysčių, jos kaimynų. Tvarka tapo kitokia: pradėjo naikinti yvairumą ir viską daryti pagal vieno kurpaliaus. Šita naujoji tvarka atsakė reikalavimam naujos centralizuotos viešpatystės, bet visai priešinga esančioms

1) Tarp jų nurodysiu: „Genių dėdė“, „Gera naujiena sodžiaus darbininkams“, „Apie ką turi žinoti kiekvienas sodietis“, „Ar yra dabar baudžiava?“, „Ko nori socialistai“, „Ar socialistas gali buti kataliku?“, „Krumplių Jonas“ ir t.t. — Pabrauktos išėjo išverstos į lietuvišką kalbą. (Vertėjo prierašas).

2) Pagal *Luzeburg*: Industrielle Entwicklung Polens (rus. vertimas) ir *Z Daszyński*: Kapitalismus und nationale Frage in Polen („Socialistische Monatshefte 1899 N. 2).

(Toliaus bus).

Vokiszkasis kaizeris Vilius atmetė dovanas, kurias buvo atvežęs jam kinų ciesoriaus brolis, kunigaikštis Chun; tos dovanos susidoda iš labai brangių szilkinų dirbinių ir dailos dalykų. Mat, vokiečiai papratę tik su prievarta viską plėszti draskyti: jie nesiklausė Kinų ciesoriaus, iszvozdami senoviszkus astronomiszkus prietaisus.

Lenkiszkas darbininkų organas „Robotnik“ paduoda dvasiszkųjų skaitlių Rymo mieste: 1 popiezius, 30 kardinolų, 35 vyskupai, 1,369 kunigai, 2,832 minykai ir 3,215 minyszkų, isz viso 6,491 ypata ant pusės milijono gyventojų; iszpuola, kad ant 77 gyventojų yra 1 dvasiszkasis.

Viens Amerikos milijonieris, kurs slepia savo vardą, jieszko per Londona laikrasztį „Times“ (21 kovo), kad gautų nusipirkti Anglijoj dvarą su tokiais namais, kuriuose butų ne mažiaus per 30 vienu miegotuvių. Ar nematome, ant ko turtincziai apverczia žmonių prakaitą?

Anglija teipgi geidžia suvaržyti ateivystę. 21 kovo valdzia paskyrė komisiją, kuri apsvarstyty klausymą apie per didelį ateivių pripludimą ypacz į Londoną. Komisijos pirmsėdziu paskirtas baronas Hereford, o sąnariais toki žmogėdziai, kaip barcnas Rothschild ir kiti.

Italijos provincijose: Ferrara, Bologna ir Vincenza užstraikavo 150,000 laukų darbininkų; kitose provincijose teipgi rengia straikus.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinkit pas J. J. Pauksztį.

Balius! Balius!

Didelis pirmas balius bus 5-tą d. balandžio draugystės Sunų Lietuvos, Wilmerding'e Pa. Prasidės nuo 4-tos valandos popiet, o trauksis iki 12tos nakties. Įžanga vyrams 50c., moterims ir merginoms dykai. Baliaus vieta — Turner hall, tarp 6 ir 7 gatvės Braddock. Nuolankiai kviečiame visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti. Svečiai bus širdingai priimti ir smagiai praleis laiką su gražiais palinksminimais.

Komitetas.

Pinigai!!!

Dėlto kad iszkeliauja į tėvynę, — yra pardavimui *Wilkes Barre, Pa., saliuonas*, puikioje vietoje, prie geležinkelio; lietuvių rankose jis yra nuo 20 metų. \$2000. Žinia „Vienybės“ iszleistuvėje.

Nagrados 25 dol.

Tiem, kurie turi pirkę knygas Mokslas Maiziesziaus nog D. T. Baczkaucko rėdytojaus „Saulės“. Atsiszaukenti dėl nagrados teiksītės paaiszkinti, kiek mokejot už tas knygas ir kaip jum prisiuntė per pacztą ar per expresą ir koks vardas pravardė ant tų knygų iszduotojaus atsiszaukenti tautiečiai teiksītės aiszkiai paduoti savo adresą tai nebus man klapato apie prisiuntimą nagrados.

Willim Stanaitis, in care of G. Z. Bellis, 528 W. Coal str. Shenandoah, Pa.

Kas prisiūs 25 centus!

Pacztu markėmis, aplaikys tuziną puikių popierų gromatoms raszyti su puikiomis kvietkomis, apskaitymais ir pavincziavonėmis. Kas atsiūs \$1,00, tas aplaikys 5 tuzinus virsz minėtų popierų.

Adresuokit teip:

W. Kudarauckas, & Co.
Box 234

Lawrence, Mass.

Didelis Balius! Lietuvos Sunų Draugystės bus panedėlyje 31 d. kovo 1902 m. ant Siles Liedertafel 55 S. Main str. Wilkes-Barre, Pa. Užpraszoje visus lietuvius isz visos apielinkės atsilankyti ant antros dienos Velykų Įeiga tik 25 centai.

Komitetas.

Naujausios knygos.

„Ne gadaj“, arba Baisus Sapnas. Paraszė Z. 5 ct.
Grabnycezių žvakė. Flamanų tautiszkā pasaka. Vertė J. B. 10 ct.
Vardan Teisybės. Kalba W. Liebknechto. 10 ct.
Waclaw Szujski i Ż. Polska kultura na Litwie. 5 ct.
Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikis. Puslapių 32.
Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszkis apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ka pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.
Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siųst ir į tėvynę per cenzurą, 1 usl 81, prekė 25c.
Lietuviszka Gramatika, raszytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.
Lietuviszka Krcstomatija, paraszyta p. E. Volterio. 1,40
Juszkos žodynas 2,00
Geologija, (su paveikslais) paraszyta A. Geikie 30c.
Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.
Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.
Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.
Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokaciai, svetimtaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.
Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.
Baudziava Lietuvoje 15c.
Balsas Darbininkų 15c.
Szirdis žmogaus 15c.
Du broliai, atsitikimas isz paskutinės Turkų su Maskoliais karės 5c.
Valdimierus, apysaka pagal kun. Szmidt'a 25c.
Trumpi szneka apie limpanczias ligas ir kaip nuo jų atsiginti 10c.
Kas tai yra dirbama žemė, kaip ji atsirado, koki yra jos skyriai ir kaip juos pažinti 15c.
Parinktos lietuviszkos dainos pagal Ant. Juszkevycezių 10c.
Ukiszkos draugystės įvairiuose krasztuose 10c.
Ukiszkasis kalendorius ant 1902 metų 15c.

John P. Elkin,

Vyriausias prokurorius Pensylvanijos valstijoje.

Tai yra paveikslas p. J. P. Elkin'o, vieno isz augszcziusių valdininkų Pensylvanijos valstijoje. Jis yra neturtingo farmerio sunus, dirbo isz pradžių fabrikoje, paskui buvo mokinioju, iszejo augsztesnį mokslą ir per jį dasigerbė į vyriausio prokuratoriaus vietą. Dabar jis pasidavė už kandidatą ant Pensylvanijos gubernatoriaus. Lietuviams pridera pažinti, koks kandidatas, idant žinoti, už ką paduoti balsą.

LIETUVISZKA RESTAURACIJA

J. M. MEDELIO,

200 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

Atsimyk, Darbininke! Žinok, kad budamas Shenandoah'ryj, turi tikrą savo prietelį, kuris suteiks tav rodą visame ir suramys varguose.

Mano namai — tai vienatinė vargšzių užeiga, kur po sunkaus darbo galima sudrutinti nuilsusias spēkas ir susiraminti varguose.

Telefonas atdaras No. 873

Lietuviu užeiga

Geriause užeiga dėl lietuvių iš viso miesto. Prilaikau visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klasės, taipgi siuncziu pinigų visas dalis svieto. Pardūdu Laiva kortes ant visų linijų. Apart to dūdu kiekvienam prieteliską rodą.

Todėl nepamirškite jog mano HOTELIS po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA. Petras Lipavyczia.

HOTELIS

K. Strzeleckio,
276 E. Main str. Plymouth, Pa.

Užlaiko visokios degtinės, vynu, skanaus aluczio, puikiai kvėpianczių Cigarų, ir reikale suteikia draugiską rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išgirst skambinant ant fortepijano puikias melodijas, tai tik užėik pas **K. Strzelecki.**

ADRESAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINŲKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.
Prezidentas — V. Daukszys
332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
Sekretorius — A. Ilgunas
449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.
Kasierius — A. Olszewskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill
Knygius — N. Olszinskas
825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

Už 3 menesiu pasirenge iszkeliauti,

Dėl tos priezasties noriu iszkarduoti sekanczius daktus: Kaip tai popieras gromatas raazyti su tantizkate paveikalais po 15c tuz. Teipgi pardūdu klizias (cuks) Vytauto, Gedemino, Dankanto, Kudirkos po \$1.25 Auszros Bromo už 150. Pardūdu visus inrankius iszkirbystės rankspaudzius, (Rubber Stamps) d dūmo 3x4 drauge penki (5) fontai litarų ir visa medegą prie to už \$25.00.

Turitu geriauses masezinas gromatom drukuoti, Practical No. 3 prekė \$5 dabar už \$4.50; Practical No. 4 prekė \$6.50 dabar už \$6. New Simplex No 8 prekė \$10 dabar už \$9. American, prekė \$10, dabar už \$9.

Siunskite greitai kas kam naudinga iszkucziau minetu daiktų o gausite pigiau kaip kitur kas bus pirmesnis tas geresnis,

W. J. PETKON,

303 N. Main st. Brockton, Mass

Lietuviu prietelis!

Mykolas Boruch,
Minersville, Pa.

Užlaiko mėsinyczią teipgi ir grosersztorj.

Pardūda laivakortes ant 5-kių geriausių linijų ir siunczia pinigų į visas svieto dalis, reikale elpkitės pas savo prieteli.

Zmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei verę tavo pinigų ir palengvinimą ant: Romatizmo,

Skausma Galvos,
Skausma strėnu,
Skausmą kaulų,
Skausmą sprando,
Ir Traukulio

Tai nuelkie in sztorą, pas savo tautietj ir pareika lauk ZMIJEČNIKŲ kuris yra padirbtas aptiekoje dėdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Palengvins tau kožname karte.

Jeigu sergi ant: Vidurių, Kepenų, arba Kraujo. Gerk EGIUTERRO No 1. prigelbės kožname karte. Duodu paranką iszgydymo drugio, pripuolio ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszyke tosios ką Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokių augalų ir szaknių isz devynerių dalykų sudėtos isz 27, (kaip tai sako syk po 27) ant svieto geresnės Trajankos nesiranda. Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl kožno žinomas, yra vienas geresniausių Aptiekoriu tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Teipgi yra dėl kožno žinoma, jog vienas geras aptiekorius žino ir ženklina daugiau kaip 10 daktarų, nežinė pagalboj enisurgios žmonijos. Dėlto gi jeigu kada jus Dievas teiktusi delipetēt kokia liga, tai tuojuas nusiduokite ani rodos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI
111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

LENGVUMA

Yra greitai apleistas jei tikras vaistas vartojama. Kožnas gali pasveikti ir pasilengvinti nuo kosulio, perzalimo plaucziu sugedimo vartojant

Severos Balsamas del plaucziu.

Visi sutinimai, iszputimai, skaudėjimo sunariuos ar raumenų, sausgėlos ir t. t. yra greitai pageryta per

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

greita ir pasekminga vietinė pagalba nuo visokių skaudėjimų.

W. F. SEVERA.
MANUFACTURING PHARMACIST.
CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskj, 111 Main str. Plymouth, Pa.

50 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year: four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Dudas ir Romanasukas!

Nauja Lietuviška Karčiama N. W. Cor. S. 2nd ir Carpenter str. Philadelphia Pa.

Užlaikom ko puikiausius gerimus, szalto Alų, Dektinę, Vyną, ir Havanos cigarus, prietam yra visoki užkandžiai ant stalo per visa dieną. Kiekvienas užėjęs randa czia ezirdinga priemimą, todėl nepamirškite lietuviai atsilankyti.

Lietuviu užeiga pas L. FREEDMANA,

ant kampo Bainbridge ir S. 2nd Str. Philadelphia Pa.

Geriansija užeiga dėl lietuvių, isz viso miesto. Prilaikau visokius gerimus kaip tai alų, arielką ir vyną, odraug laikau visokius užkandžius ant stalo per visa diena. Prietam ant sukezo turiu graū ruima del sveczijų per ką galima latką linkmal ir spakainai pra'eisti. Teipgi kiekvienam duodu prieteliską rodą. Mano namas yra puikiansi papuozstos isz viso miesto todėl nepamirškite užėiti!

Gaspadorius G. W. Kownacki.

ZINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

OFFICE 250 Grand str. & 313 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant užželdinimo plaukų ant praplikusių galvų, teipgi į trumpą laiką sulaiko plaukų slinkimą.

Geriansia dantų gyduole: mūsų gyduole nustabdo Dantų skaudėjimą į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visą rodą su informacijoje per laiszką adresavokit sziteip:

The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviezių pavasarinių czeve rykų vyriszkių, moteriszkių ir vaikų, visi yra Junjos darbo, pardūdoma už visai pigę prekę. Teipogi czevirykus dirbame ir ant apšteleivimo. Atėik ir pamėgink, o busi užganėdintas.

Kankinimas Romatizmo.

Nė vienas isz parengtų instrumentų ant kankinimo kuno per Hiszpaniszką inkviziciją negali lygintis kankinimams kuriuos, turi iszkęsti žmogus, romatizmu sergantis, kas diena laike szalto ar drėgno oro. Kiekvienas sąnarys turi vietą dėl didelės nelaimės, kiekvienas muskulas iszrodo turintis kas minuta naują vietą dėl skausmo, nėra mažiausios dalies kuno kad nejausatum atskyrio pasto vinezio skausmo. Liga prasideda rankose ir kojose, bet jeigu skubei nesigydo, gal apimti visą kuną. Netik vienas kankinimas szitos baisios ligos isztraukia visą energiją, bet visos dalys kuno prieszingai dirba ir niekas kaip tik skausmai užima jusų mislis.

Kas tik tavę žada iszgydyti yra mielas, užtad jus romatizmais serganti esate apgaunami lengvu budu mostimis, proszkais ir kitais niekniekais. Kada jau viską tą busite iszmėginę kreipkitės ant tikro kelio, ką jums jau pirmiau reikėjo padaryti, ir eikite pas daktarą — specialistą, o tokiu yra:

DR. LEONARD LANDES,
134 E. 24-th str.
New York City.

Nes jisai isztyrinėjo szitą lygą ir jos pasekmes ant yvairių ligonių per ilgus metus. Czionai nėra užminimo visiszka, jisai pažįsta romatizmą ir tavo romatizmas gal buti iszgydytas. Jisai gydo savo nauju budu su elektrika ir greitai, o be pasekmės gydymo visiszka negali buti. Jau pirmą dieną gydymo pajausite lengviaus, skausmas nustos ir kaip tik sugadintas kraujas bus sumažintas busite pilnai ir užbaigtai iszgydyti.

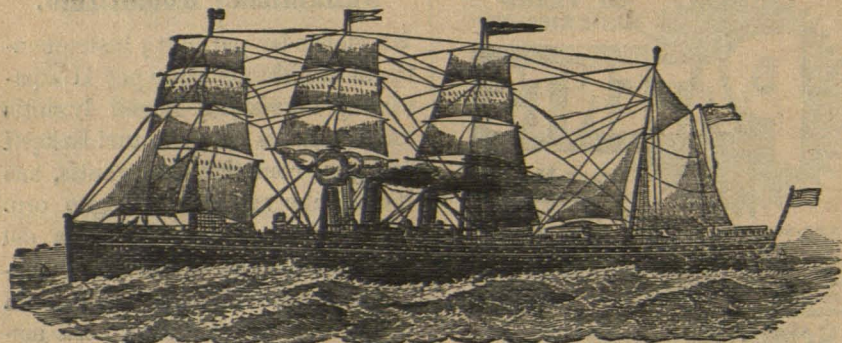
Neabejok ir nefrotik vilties! nes nepasisekimas yra negalimas. Nekešk skausmų nė dienos ilgiaus! — nes pagalba laukia tavę. Užsiraszyk sau vardą ir adresą:
DR. LEONARD LANDES 134 E. 24-th SRT. NEW YORK CITY, arba iszkirpk szitą apgarsinimą ir atsineszk su savim. Jei negali atėiti, raszyk, bet asabiszka ar per laiszką atsiszauk tik pas **SPECIALISTA.**

HOTELIS arba geriausia užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vynu ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, atėikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

Gerbtini Tautiečiai!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams, jog apsiemiau agentyste ant labaigerų linijų. Taigi parduodu laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto. Užtikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuncziu pinigus į Lietuvą ir į kitus kraštus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią izeigą dėl svetelių, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir ne prabaszčius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITĖS ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukiję geltono kolerio ir pirkdami nuo sztorinukų visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininka mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiusta per paczta į trumpa laika.

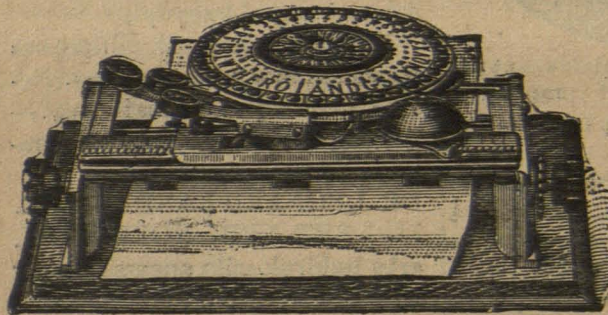
Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine
arba panaszios ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins liga, bet ir praszalins į trumpa laika. Kasztuoja \$1.00, su prisiuntimu per paczta \$1.25 ir bus greit prisiusta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatų bonkutės vaistų ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjima greit apstabdo, su prisiuntimu per paczta kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszsigydę isz ilgios sirgimo Reumatizmu. Užtikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizmą vartojant per atsakantį laika, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prisiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiusta į trumpa laika per paczta. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.
107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Drukuojamos ir raszomos maszinos.

RASZOMA MASZINA (typewriter) privalo turėti kiekvienas žmogus ar privatnas ar kupczius. nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina graze iszrodo ir kiekvienas gali jį perskaityti. Mes turime raszomų maszinų visokių rekių, kaip tai: už \$1.00, \$1.50, už \$3.50, už \$5.00, \$8.00, už \$10.00 ir rangesnų. Mes telppi parduodame visokius ta-

vorus, anglisz, kasn, gas ir lietuviszka, lenkiszkas B. L. J. ir Naujus Testamentus Biblijų turime dangiai kaip szimta kalbų. Jeiku kas nori gaut katalogą ar atsakymą ant gromatos turi jdti už 2c. stempą.

NOVELTY SUPPLY CO. Box 352 Louisville, Ky.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę. Telposgi senus ant naujų perdirba. Visi pas savo Tautietį.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautuve visokių tavorų kaip ant tai: marezkinų, kalnierų naktaizų, petnesų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezkinų ir dar kitokių daigtų Telposgi laikan ir krianciszka ezapa, siuvia drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žyda, geriaus eikit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

DYKAI 14 puikių dovanų! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit paziūrēt, paziūrėjims nieko nekasztuoja!
Dabar mes paleidžiame turgan gerianę laikrodėlį: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14k su dvigubats oauksuotais lukszais, anskė užsakamas, vyriszkas ir moteriszkas, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIJA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeluotais viduriais, iszduodame raszta **GVARANCIJA ANT 20 METU**; pagal iszveizdą ir gerumą tokį laikrodėlį viesdos gali lyginti prie \$41 **VERTES AUKSO LAIKRODELIO**. Visiems puikių laikrodėlių mylėtojams mes duoime bėgyje 60 dienų puikins prezentas: 1 vieną marių putų **CIGARNICZIA**, vertės 75c; 1 nikelinė briezukams **DEZUTE** 25c; 1 dailų auksuota **Dickens LENCIGELI** su **Cameo kabute**, \$1.50; 1 puikią auksinuota **SA GUTE**, \$1.00; 1 vieną porą puikių **AUSKARIU** daimantais sodintu, \$1.00; 1 puikią **SPIKA** isz sodintą branzak menais 40c; 1 porą pauksuotų kolionikų su **permuterio virszais** 40c; 1 porą rankovėms **guzikų**, su **permuterine apaczia**, 25c; 2 kalnieriams **guzikų**, **permuterio apaczios**, 50c; ir 1 puikią **krutinę sagutę** su dailiu akmeniu 75c. Laikrodėlį ir 14 dovanų siuncziamė C. O. D. už \$4.98 apmokėdami teipgi ir **expreso kasztus**; siuntinį galite isz egzaminuoti ant **expreso** ir jei nepatiktų, sugrazinkite mums atgal musų kasztais. Kur nesiranda **Expreso Offisas**, \$4.98 turi but prisiusti drange su orderiu. Jeigu kas prisius pinigus drange su orderiu, gaus dar extra dovaną puikų lenktinį **PEILI**; daiktus mes pa-siuncziamė tada per paczta, užregistravę savo kasztais. Jeigu pirket ant syk laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI**. Paraszyk, ar laikrodėlį ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszko **Dickens lencigelio** mes pasiusime moteriszka 50 colų auksuota **orgnette lencigelį**. Raszyk ezandien pakol iszpardavimas neiszszibaigęs **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

PIGIAUSIAS PARDAVINYCZIUS NAMAS SUV. VALST.

Musų pabrinko siekiu yra apateikti žmo-persitikrinsi apie musų prekias, nes bereikalo isz-mesi pinigų.

Apart muzikaliszkoj instrumentų ir t. t. mes parduodame įvairiausias zaisles - alkams, elektrinius naujumynus ir 1000 naudingiausių naminių daigtų už pigiausę prekę. Jei nebusit užganėdinti isz pirktinių, sugrazinsime pinigus. Kiekvienas pirkejias gaus puikias dovanas. Prie pirktinio už \$100 galite pasirinkti dovanų vertės 10c., perkant už \$10.00. dovanų gausite vertės \$100 ir t. t. Apart to, jeigu nmai pirksite, nuleisime 10-tą procentą. Pareikalaukite tui katalogo. Jei nori kad namuose lutu linksma, nusivirk **HOME MUSIC BOX**, geriausis ir pigiausias naminis muzikaliszkas instrumentas, nes duoda daugiau priim-numo negu už szimta dolerių vertės vargonai, ir prie jo nereikia jokio moslo, - jis pats grajina. Visi pirkejai džianguasi tokį igtję Grajina suvirszum 100 įvairių krajų, kaip tai parodo pridėtas prie kiekvieno instrumento laiszkas, Szitą instrumentą gali naudoti bažnycziose, mokyklose, giedojime ir kitose draugystėse dėl palydėjimo gieminių. Užpraszytam ant kokto pasilinkaminimo su szia muzika, prekė jos gali į vieną naktį sugrįžti. Grajina įvairius himnus, marezus, valcus, polkas, kadriilus, arijas, isz operų kaip ir naujausias dainas **Kożna** isz jų galite atkartoti kiek tik norite. Tik \$600 dailioj skrynėlėje su muzika. Ant pareikalavimo tą instrumentą prisiuncziamė kożnam po aplisikymo \$100, likusi suma turi but iszmokėta po aplaikymui muzikės. Agentai daro ant to didelius pinigus. Prisiusk 2c. ant katalogo.

STANDARD MFG. CO. 29 Beekman st. Box 1179, N. Y. Dept. 97.

Puikiausias vaistas Daktaro Glenno, „Peace In the Family“.

Del seno skaudėjimo, nusibrozdinimo, inkirtimų ir insipjovimo, teipgi nusideginimo ir nusiszutini- rro, nėra lygio vaisto. Yra isztiki- miauses vaistas tarp parduodanczių. Verkentiems vaikams nepamirsz- kite ducti o nustos. Iszdirbamas vien tiktai per M. Bevan, 23 Camb- ria, st. Plymouth, Luz. Co. Pa. Donkutė tiktai 25 c. Klauskite pas savo sztornikus. Didelis procentas dėl sztornikų mokant isz virszaus, tiktai Penn'a.

P. S. Esu pažystamas visoi apielinkėi ir turiu užsitikėjima. Reikala- vimus trumpam laike iszpildysiu.

AGENTAS

asekuravojimo **NAMŲ** ir visokių **DAIGTŲ** už ngles

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Joe Harrio HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str.

Szaltas alus, skani arietka, cigarai pirmos kliaosas Telposgi užkandziai dovanai kas vakaras.

Jonas Drapiwskis Bartenderis.